

APOSTOLSKA

H R A T A

BOGOLJUBNIM DUŠAM DANA

PO

**BRANJI SVETICA PISMA ZA SVETKE
CERKVENICA LETA.**

PISAL

ANTON SLOMŠEK,

NEKDAJNI NADFAJMOŠTER U VOZENICI.

V CELOVCI.

HATISNIL INO NA PRODAJ IMA JANEZ LEON.

1850.

APOSTOLSKA

BRANA

BOGOJUBNIM DUŠAM DANA

Blagor njim, ki božjo besedo poslušajo ino jo ohranijo.
Jezus Kristus. Luk. 11, 29.

BOGOJUBNIM DUŠAM DANA
BOGOJUBNIM DUŠAM DANA

BRANA

ANTON STOMŠEK
KURIRNI NADLEŽNIK V VOZNIKU

V GORJEM

NAŠIŠIL INO NA PROBAJ IMA JANEZ LEON.

KAZAVNIK TRETJIGA DELA.

I. GOD SPOČETJA MARIJE DEVICE.

STRAN

Marijina čast ino oblast	1
------------------------------------	---

II. GOD DAROVANJA JEZUSA INO OČIŠVANJA MARIJE, SVEČNICA IMENOVAN.

Od blagoslova sveč	7
------------------------------	---

III. PRAZNIK SV. JOŽEFA ŽENINA MARIJE DEVICE.

Od prave službe božje	13
---------------------------------	----

IV. GOD VČLOVEČENJA SINA BOŽIGA INO OZNANOVANJA DEVICI MATERI MARIJI.

Od skrivnosti včlovečenja Sinu božiga	19
---	----

V. PRAZNIK SSV. APOSTOLOV PETRA INO PAVLA.

Sveta katolška cerkev nepremagлива	25
--	----

VI. GOD VNEBOVZETJA MARIJE DEVICE, ALJ VELIKA GOSPOJNICA.

Od Marijniga vnebovzetja	33
------------------------------------	----

VII. ANGELSKA NEDELA, PERVA KIMOVCA.

Od tovaršije angelov varhov	38
---------------------------------------	----

VIII. GOD ROJSTVA MARIJE DEVICE, ALJ MALA GOSPOJNICA.

Nar veči lepota zakonske žene	43
---	----

IX. ROŽENKRANSKA NEDELA, PERVA KOZOPERSKA.

Sv. Roženkranc v duhi ino v resnici moliti	48
--	----

X. OBLETNICA POSVEČENJA VSIH CERKUV, TRETJA NEDELA KOZOPERSKA.

Kristjanov trojni dom	54
---------------------------------	----

XI. PRAZNIK VSIH SVETNIKOV.

STRAN

Od občestva alj gmajne Svetnikov 61

XII. SPOMIN VSIH VERNIH MERTVIH, DRUZIGA

LISTOPADA.

Dolžnosti do mrtvih 69

Čudna večerja za naveržek 75

I. GOD SPOČITJA MARIE DEVICE

1

Vstajina čast ino oblaki

II. GOD BAROVANJA JANEŽA INO OČISKAVANJA MARIE

SVETICA JANEŽA

7

Od blaženstva svet

III. PRAZNIK SV. JOSEFA KENITA MARIE DEVICE

13

Od prave sloboe božje

IV. GOD VČLOVEČENJA SINA BOŽJIGA INO OZNANOVANJA

DEVICI MATERI MARIE

19

Od skrivnosti včlovečenja Sina božjiga

V. PRAZNIK SV. APOSTOLOV PETRA INO PAVLA

25

Petla katoliška cerkev neprerušljiva

VI. GOD VNEBOVSTAJA MARIE DEVICE, ALI VELIKA

GOSPOJNICA

31

Od Marijina vnebovstaja

VII. ANGELSKA NEBELA, PRAVA KIMOVA

37

Od tovaršije angelov varhov

VIII. GOD ROJSTVA MARIE DEVICE, ALI MALA

GOSPOJNICA

43

Za vsi lepota zakonske žene

IX. NOŽENSKA NEBELA, PRAVA KOZOPERKA

49

St. Noženstrane v duhi ino v resnici moliti

X. ORJENICA POSVEČENJA VSIH CERKV, TRITJA

NEBELA KOZOPERKA

55

Križanjnov trojni dom

1. GOD SPOČETJA MARIJE DEVICE.

Marijna čast ino oblast.

Branje iz pripoved Salomona kralja 8, 22 — 36.

Prelepo se juterna zarja po hribih ino dolinah razlije, kedar napoči jasno jutro mladiga dne; stara noč se vgiba, čern mrak beži pred lučjo svetliga sonca, ki iz zagor pri-sije. Zemlja se prazno ogerne, veselo vsaka stvar na svoje delo poverne, ter hvali svojiga Stvarnika za mlado jutro. Oh, pozdravleno bodi vsako novo jutro tudi nam! ono je očitno čudo modrosti ino vsemogočnosti božje. — Lepši od zarje juterne je nam spočetje Marije device, kateriga vesel spo-min sveta mati katolska cerkev dones obhaja. Novo, mlado jutro je nam keršanskiga življenja; zakaj Marija devica brez madeža spočeta nam je rodila Jezusa, izveličarja našiga, kateri je kakor luč iz nebes ves svet razveselil. Bodi nam torej pozdravljena ino visoko česena Marija, zgodna denica, ti večne modrosti izvolena hčer, kakor tebe sveti Duh v denašnim branji pripovedi kralja Salomona 8, 22 — 36 toljko lepo slovi! Dones hočmo premišlovati tvojo veliko čast in oblast, ter častito obhajati tvojga čistiga spočetja spomin.

I.

1. Mati vse lepote ino dobrote je božja neskončna mo-drost; po njej je vsiga mogočen Bog vse reči stvaril, kakor modrost v bukvah pripoved kralja Salomona sama govori, rekoč: „*Gospod Bog me je imel v lasti* (kakor svojo lastnost) *v začetki svojih potov*, kedar je spervič stvariti jel. *Od ve-komaj sim postavljena* kakor božja lastnost, *že poprej ko je zemljo stvaril.*“ — Ta toljko lepo popisana modrost je po-doba Jezusa božiga Sina, od kateriga tudi sv. Janez v svojim evangelji piše: „V začetki je bila Beseda (modrost) ino Be-seda je bila per Bogú, ino Bog je bila Beseda. Ta je bila v

začetki per Bogú. Vse je skuz njo storjeno, ino brez nje ni kaj storjeniga.“ — Ta božja modrost je pa tudi lepo lice Marije prečiste device, nar popolnejši med vsemi stvarmi.

2. Kakor se moder človek svojih čednih del veseli, tako se hvali tudi modrost božja svojiga stvarjenja rekoč: „*Brezdnov še ni bilo, ino studenci še niso izvirali, ne gore stale ino hribov bilo še ni; ni bilo zemlje, ne na zemlj rek ino potokov, ko sim bila že jaz modrost per Bogú. Bila sim per stvarjenji nebes, kedar je Stvarnik oblake po nebi razgernil, pa tudi per naravnanji zemlje sim bila, ko je brezdnam pokrajne — morju stene postavil, vodam pote odkazal, kodi naj teko, ino zemlji dno vterdil. Per vsih tih čudnih ino veličastnih delih sim bila modrost neprenehama per Bogú, vesela toljkih stvari, ki so se kakor jigraye zgodile.*“

3. Krona stvarjenja pa je človek, stvarjen po božji podobi; nad njim božja modrost nar veči veselje ima. Za to pravi: „*Kakor za kratek čas sim na sveti jigrala, ino moje veselje nar slajši je biti s človeškimi otroci.*“ Tako je tudi Kristus hotel z nami biti, rojen od Marije prečiste device, rasil kakor malo dete, je z nami terpel ino za nas vmerl. Iz gole ljubezni do nas še zdaj veselje ima v presvetim rešnim Telesi neprenehama med nami prebivati.

4. Kakor pa modrost božjo veseli per ljudih na sveti biti, tako serčno tudi ona želi, naj bi ljudje modro živeli. Za to veli: „*Človeški otroci! poslušajte me! Srečni so, ki se mojih potov resnice ino pravice derže. Poslušajte moje nauke, modri bodite ino modrosti ne sametujte. Blagor človeku ki mene posluša, neprenehama na mojih vratah čuje, kaj mu svetujem, streže na mojim pragi, kar mu naročim;*“ *sakaj kdor mene, božjo modrost najde, najde na tim sveti srečno življenje, bo pa tudi po smerti večno zveličanje od gospod Bogá prijel.*“ — Kar večna modrost obljubi, to Jezus da, ki pravi: „*Jaz sim pot, resnica ino življenje. Kdor v mene vérje, bo imel večno življenje.*“ Za to nam pa tudi Marija veli: „*Kar kolj vam moj Sin poreče, storite!*“

5. *Marija* je vse to storila, ter je bila nar veči veselje ino čudež modrosti božje. Bila je po mislih katolške cerkve brez vsiga madeža spočeta, z milostjo božjo posebno obdana, pa tudi za svoje modrosti ino svetih čednost del nad vse stvari povišana, kakor njo sveta katolska cerkev v

Lavretanskih litanijah posebno časti. Po njih hočemo dones tudi mi pomisliti Marijino čast ino oblast.

III.

Neskončno *velik je Bog* ino prečuden *v svojih vidnih stvarih* na tim sveti; vse stvari oznanujejo svojiga Stvarnika čast in oblast. Veliko *čudnejši je Bog v svojih angelah*, kateri njemu, Gospodu nebeških vojsk neprenehama sveto pojo. *Nar čudnejši ino nezapopadlivši pa je neskončen večni Bog v svojim veličastvi*, ki v nezapopadlivi luči prebiva. — Človek, če ravno krona stvarjenja na sveti, svojmu Stvarniku blizo ni mogel, od kar je nesrečen greh med Bogam ino človekam strašen širok prepad naredil. Nas z Bogam spraviti se je včlovečil *božji Sin*, je na svet prišel ino je kakor Bog ino človek *pervi ud* tiste verste, ki nas zopet z Bogam sklene. Za to Jezus sam veli: „Nobeden ne pride k Očetu, kakor skuz mene.“ Kdo pa je *drugi ud* v izveličanski versti za Kristusam? *Marija* prečista devica, ona blagoslovljena med ženami, ki na glavi krono dvanajst zvezd ima, ona juterna zarja milosti božje. Marija, Bogá Očeta izvolena hčer, mati božiga Sina ino nevesta svetiga Duha je med vsemi stvarmi prva za Bogam. Za to njo sveta mati katolška cerkev toljko lepo časti, ino ji v litanijah nar častitnejši imena daja, njo imenovaje božjo *Mater* ino *Devico*, našo *Pomočnico* ino *Kralico* nebes ino zemlje.

1. Kakor je otrokam *Mati* nar slajši ime, ki jih pomni dobrot ino ljubezni materne, tako je tudi nam kristjanam nar slajši ime Marije matere. Marijo visoko častimo: *Mater Kristusovo*, ki nam je rodila odrešenika ino izveličarja našiga. Slovimo Marijo: *Mater milosti božje*, ker nam je Marije Sin vsmilenje božje prinesil. Mariji velimo: *Mati prečista*, ker je brez greha spočeta tudi brez greha spočela ino živela, nam svete čistosti nar lepši izgled. Pravimo ji: *Mati brez madeža*, ker je imela matere veselje, pa tudi device neoskrunjeno čast. Marija se kliče: *Mati nedolžna*, ker nobeniga dolga pregrehe imela ni, pa vender nedolžna si veliko bridkosti vžila. Imenuje se: *Mati presveta*, ker je vse hudo, pregrešno sovražila, vse dobro pa ljubila, kar nam priča njeno presveto življenje. *Mati ljubezniva* je Marije lepo ime, ker je vredna, de njo ljubi vsako keršansko serce, kakor

tudi ona vse vérne za ljubo ima. *Mati prečudna* se ji reče, ker je čudno od svetiga Duha spočela, ter postala *Mati našiga Stvarnika ino Odrešenika*, Jezusa Kristusa božiga Sina. — O Marija, mati lepe ljubezni! z kolikim veseljam te imenujemo ljubo mater mi tvoji srečni otroci. Hvaliti hočemo Bogá Očeta, de je tebe svojimu Sinu mater izvolil, Bogá Sina, ki je tebe h toljki časti povzdignil, hvaliti Bogá svetiga Duha, kateri je tebe božjo mater posvetil.

2. *Devica* je Mariji drugo slovito ime. Na sveti lepšiga ni kakor čisto deviško serce; ono je tempel svetiga Duha ino zhranilo svetih čednost ino dragih lastnost. Po tem imenujemo Marijo: *Devica modra*, ker je pripravljena z oljam v svetilni (lampici), svojiga Izveličarja pričakala, pa tudi v svojim življenji vse prav obrnila, Bogú v čast ino sebi v izveličanje. *Devica častitliva* se ji pravi, ker je za del svoje imenitnosti ino presvetih čednost vse časti vredna; pa tudi: *Devica hvale vredna*, ktiro zavolj njene popolnosti ino gnade vsi narodi hvalijo. Kličemo njo: *Devica mogočna*, ker nam nje materna prošnja per Bogú veliko pomaga. — *Devica vsmilena*, ker z nami veliko vsmilenje ima. *Devica vérna* je Marija, ker je vse vérala, kar ji je Angel od Bogá izporočil; za kar njo je tudi sveta teta Elizbeta pohvalila. Pravimo ji: *Podoba pravice* alj pravičniga življenja izgled, *Sedež modrosti božje* ino *Začetik našiga veselja*, ker nam je spočela, nosila ino rodila Jezusa, kateri nam je pravice, modrosti ino veselja začetnik (vtemelitel) ino Gospod.

3. Kakor je Bog Marijo devico svojimu Sinu mater izvolil, njo je tudi z nar imenitnejši darmi gnade okinčil (ociral) ino pripravil svojimu Sinu vredno prebivališe. Po tim se Marija imenuje: *Posoda duhovna*, *Posoda častivredna*, *Posoda vse svetosti*, *Roža nar veči skrivnosti* včlovečenja božiga Sina, polna zlahtniga duha gnade ino čednosti. Ino kakor je bilo v starim zakoni nar imenitnej stanovje: *Turn kralja Davida* za branilo, *Turn slono-kosten*, z slonovo kostjo vložen, ino pa *hiša stata* alj pozlačena za prebivalo, tako je Marija v novim zakoni nar imenitnej prebivališe božje bila. — Sveta zhramba je bila v starim testamenti *Škrinja miru ino sprave* v svetim šotorji, v kateri so bile kamnite tabli deset božih zapoved, Arona čudna palica ino pa lonc mane, čudne jedi; pa še svetejši *Škrinja miru ino sprave* nam je Marija, ki nam je v svojim presvetim telesi njega nosila,

kteri nam je ljubi mir prinesel ino nas z Bogam spravil. — Poglejte, toljka je Marije device imenitnost ino čast. „Vse čednosti najdemo per Mariji v nar viši meri, uči sv. Bernard, pa eno per nji najdemo, katire nobena stvar ni imela ino ne bo: veselje matere ino čast device. Ta je samo Mariji posebna pravica, ki se nobeni drugi ne izide; ta lastnost Mariji edina se dopovedati ne da; ino kakor nje nihče ne razumi, nje tudi vredno izreči ni vstan.“

4. Koljkor velika je pa *Marijna* čast, toljka je tudi njena *oblast*. Sveta katolška cerkev njo imenuje: *Vrata nebeške*, katire nam je on odperl, ki je od Marije rojen bil: Jezus. Na prošnjo Marije se nam odpro, ako na nje poteramo. Kakor pred soncam juterna alj *Zgodna danica* prisveti, tako nam je tudi Marija prihod Izveličarja, sonca milosti božje oznanila; po tem se tudi tak slovi. Marija se kliče: *Zdravje bolnikov*, ker po njeni prošni verni bolniki na duši, pa tudi na trupli ozdravijo, če se ji vredno priporočijo, kakor nam toljko veselih prilogib priča. Na prošnjo Marije grešniki per Bogú vsmilenje najdejo; za tiga del njo: *Perbežaljš grešnikov* zovemo, kakor sv. Anzelm veli, de še ni bilo slišati kogar pogublenje, kdor se je Mariji prav priporočil. *Tolažnica žalostnih* se imenuje Marija, ker ona mati vse žalosti, kteri je po prerokvanji Simeona ojster meč serce presunil, vsim žalostnim živ izgled poterplenja, pa tudi oveselenja daje. Brez števila vernih, žalostnih duš je najdljo tolažbo se Mariji priporočaje, kakor sv. Franciško Zalezjan. *Pomoč kristjanov* se Marija kliče, ker ni kralestva ne kraja, ni hiše ne duše keršanske, ki bi se kake posebne pomoči po prošni Marije ne hvalila. Koljko pomoči je Marija vernim izprosila, nam pričajo prazniki, kteri se ji v zahvalo obhajajo, nam pravi zvonjenje ob sedmih zjutraj ino o poldne *). „Vse dare milosti je božji Sin (tak rekoč) Mariji

*) Roženkranska nedela se obhaja v spomin velike zmage črez Turke per otoci Lepante, v kateri je keršanski vojvoda Don Juan 30,000 Turkov posekal, 5,000 sovražnikov vjel, ino nad 20,000 kristjanov iz sužnosti rešil. — Veliko Gospojnico je papež Leo IV. v prvi nar imenitnej Marijen svetek povzdignil, ker je na njeno prošno v Rimi strašen ogenj v leti 855. potihnil. — Ob sedmih zjutraj se zvoní v spomin, ker so kristjani leta 1683 Turka v imeni Jezusa ino Marije na Dunaji (Beči) premagali. — V zahvalo Bogú ino Mariji se o poldne zvoní, ker so verni leta 1471 Turke per Belimgradi premogli ino 100,000 sovražnikov pobili, kjer je sv. Janez Kapistran čudama keršanskim vojšakam, ki so že onemagali, serce vnel.

v roke dal, pravi sv. Bernard, naj njo mater častimo ino v njo upamo.“

5. Pa še lepši ko na zemlji se Marija v nebesih časti, kamor njo je Sin božji, ktirmu je dana vsa oblast v nebesih ino na zemlji, svojo mater povzdignil *Kralico nebes ino zemlje*. Marijo častijo *Angeli* svojo *kralico*, katiro je velik angel Gabriel milosti polno ino blaženo med ženami pozdravil. Njo častijo svojo *kralico* stari *Očaki*, ki so tako dolgo ino željno čakali njo obljubleno ženo, mater njega, ki je peklenski kači glavo sterl. Marijo slovijo *Preroki* svojo *kralico*, kateri so toljko sto let od nje prerokvali, de bo devica spočela ino sinu rodila, kterimu bo Emanuel, Bog z nami, ime. *Kralico* svojo Marijo spoštujejo *Apostoli*, katirim je bila ona v življenji ljubezniva mati ino prijatelca. *Marijo* častijo za *kralico Mučenci* (marterniki), ker je na tim sveti toljko preganjana bila ino si žalosti vžila, de se po pravici imenuje kralica mučenikov. *Kralico* spoštujejo *Marijo* vsi sveti *Spoznavavci*, katerim je v življenji prelepo svetila z svojmi čednostmi, ino se sveti med njimi zdaj v svoji nebeški svetlobi. *Kralica vsih devic se Marija* po vsej pravici imenuje, ker je ona perva deviški stan kakor nar imenitnej povzdignila, deviško čast ohranila ino vsim devicam pomogla deviško čistost ohraniti, ter premagati vse skušnjave. *Marija* je vsim devicam nar lepši izgled, učitelca ino v nevarnostih pomočnica. *Kralica vsih Svetnikov je Marija*, ker so vsi izvoleni v *Marijo* gledali, v njo za pomoč klicali, ino se njene velike časti v nebesih vesele. Bog je *Marijo* nad vse angele ino svetnike v časti povzdignil, naj njena duša poveljuje Gospoda, kateri se je ogledal na svojo ponižno deklo, ter ji je storil velike reči, de njo bojo srečno imenovali vsi narodi; naj njo častimo ino se ji priporočamo tudi mi njeni verni otroci.

III.

Sv. Anžgar, imeniten apostol nemških severnih dežel, je bil bogoslužnih starišev sin, alj v petim leti starosti je svojo skerbno mater zgubil. Mali Anžgar začne termoglav biti, se slabo učiti ino le prazne jиграče ljubiti. Le malo prida je kazal; pa težke senje so ga hitro vsiga premenile. Senjalo se je mladenču, de je u veliko močirje (klatje) zabredil, po

katerim že ni dalej gaziti mogel. Za močirjam vidi lepo gladko stezo, z drevjam ino cveticami obsajeno. Po stezi vglada čedno množico belo oblečenih čistih žen priti; pred njimi veličastna gospa v nebeški svetlobi. Lehko njo Anžgar kralico nebes ino zemlje spozna, pa se nje od velike časti pogledati ne upa. Prijazno pa vender nekako rečno ga *Marija* po imeni zakliče: „*Moj sin Anžgar!* Mladenčič svoje oči povzdigne ino neizrečeno vesel v družbi nebeške Kralice svojo rajno mater vglada, ter v njeno naročje hiti, pa iz blata ne more, v katerim globoko tiči. „Vidiš, moj sin, mu reče nebeška Kralica; če hočeš h svoji materi, v družbo mojih ino njenih prijatelc priti; moraš ves drugi mlade biti. Varuj se zapelivih jigrač ino ne imej prazniga labranja; bodi pridno, pokorno ino bogoljubno dete, ino boš ob svojim časi v našo družbo h svoji materi prišel.“ Mladi Anžgar se izbudi ino ves preroben začne sveto živeti. Skerbno se je učil, Bogú lepo služil ino prirastil čistit mož, serčen oznanitelj svete vére ino v nebesih velik svetnik. Glejte *Marije* čast ino oblast, pa tudi za nas ljubeznivo materno skerb!

Ali se ne godi tudi nam taka kakor mladimu Anžgaru? Nismo tudi mi v slabe, pregrešne navade zagreznili? Kdo nam bo iz globočine pogubljenja pomagal? — Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta božja Porodnica! O čistitliva, o blažena Devica, naša Gospa, naša Srednica, naša Besednica, naša Pomočnica, ogledaj se milostivo na nas! *O Marija* brez madeža spočeta! prosi za nas, ki h tebi pribežimo. Amen.

II. GOD DAROVANJA JEZUSA INO OČIŠČVANJA MARIJE, SVEČNICA IMENOVAN.

Od blagoslova sveč.

Branje iz Malahija preroka 3, 1 — 14.

Zalosten je hram (hiša) v katerim gospodar ne prebiva; tudi luči v hiši ni, kjer ni ljudi. Še žalostnej je tempel (cerkev),

v katerim pravi živi Bog v presvetim zakramenti ne prebiva; tudi večna luč v spomin pričjote božje tam ne gori. — Takih mračnih tempelnov je bilo svoje dni po sveti silo veliko, v katerih so malikvavci svojim mertvim bogovam služili. Le en sam tempel je bil pravimu živimu Bogú v Jeruzalemi zidan, v kateriga so hodili Izraelci Bogá molit. Pa tudi v tim tempelni se je Bog le v podobah ino mertvih znamenjah častil. Kako vesel ino spomeniten je bil torej današni god za Jeruzalemski tempel, ko se je prvokrat v njim prikazal Jezus, Bog ino človek, on prava luč sveta kakor malo dete na rokah *Marije* svoje božje matere, kar je bilo po preroki *Malahiji* 3, 1—14. prerokvano, kakor v denašnim branji slišimo.

II.

1. Preroki stariga zakona, sveti od božiga Duha razsvetleni možje, so veliko sto let naprej vedeli, kaj se bo pripetilo. Posebno jim je Bog razodel, kdaj bo obljubljen Izveličar (*Mesija*) rojen, ino kako se mu bo godilo. Kakor je napovedal prerok *Izaia*, de bo *Mesija* device rojen — *Miheja*, de se bo v *Betlehemi* vlegel, tako je napovedal prerok *Malahija*, kako se bo Gospodu tempel prikazal. „*Čujte, je djal, to gospod Bog reče: Glejte, jaz pošlem svojiga angela, svojiga zvestiga poslanca, in bo pripravljaj pot pred meno.*“ Ta poslan angel Gospodov je bil sv. *Janez kerstnik*, kateriga je tudi šest mescov poprej sv. *Elizabeta*, *Marijna* teta v tempel prinesla ino posvetila Bogú. Pa tudi pripravljaj je sv. *Janez kerstnik* na prihod Gospodov skuz svoje nauke ino kerst vòde na potoki *Jordan*.

2. „*Zdajci (za Janezam kerstnikom) bo prišel v svoj tempel Gospod, obljubljen Mesija, kteriga vi jišete, on angel zaveze, ki bo novo zavezo (testament) ljubezni sklenil med Bogam ino ljudmi, on ki ga že toljko let želite,*“ govori prerok na dalej. — Kako lepo se je to prerokvanje v Jeruzalemskim tempelni ravno po denašnim svetim evangelijski dopolnilo! Bilo je vsaki Izraelki zapovedano, ki sinka porodi, štirideset — ki dekliča, osemred dni po porodi v tempel priti. Vsak pervirojenc je bil Bogú posvečen, ino morli so ga stariši z dnarmi rešiti. Vsaka mati je za očišvanje po zapovedi tudi svoj dar prinesla, premožne žene jagne z

golobam — vbožnej pa dvoje gerlic. Naj si ravno Jezus božji Sin ni za odkupiti bil, tudi *Marija*, deviška mati očiševanja ni potrebovala, vender vsa pokorna božjim zapovedam Jezusa v tempel prinese, ga daruje Bogú Očetu nebeskimu ino opravi vsa ponižna vbogih dar. — Povekšat tempelna prvo objisko pošle Bog stariga Simeona, bogaboječiga moža, ino boguslužno ženko Ano v tempel pripelja, ktira obljubljeniga Odrešenika spoznata, od njega prerokujeta, ter Bogú za to srečo čast ino hvalo dajata. Bošt je bilo to veselje bogoljubnim svetim dušam!

3. Kar je Simeon od deteta Jezusa prerokval, de bo velikoterim v padec, ki bojo njega zaverгли, velikoterim pa tudi u vstajenje večniga izveličanja, kteri bojo v njega vervali, je tudi prerok Malahija veliko sto let vprej povedal, rekoč: „*Glejte, on pride! govori Gospod vojskinih trum; pa kdo bo razumil dan njegoviga prihoda* — kdo zapopadil veliko srečo tistiga časa? *Kdo bo prestal njegove pravice oster pogled?* Prihod Mesija bil je vesel za pravične — žalosten za terdovratne grešnike; še strašnej bo njegov drugi prihod, kedar pride sodit žive ino mertve. Mesija bo *kakor ogenj*, ki železo, srebro ino zlato topi, ter čisto blago od žlindre loči, ino *kakor lug alj valjavcov zel* v perili, ki vse vmazano odmoči, ino *bo sedel na stoli božje pravice ločivši dobre od krivičnih*, *kakor srebrar*, ki srebro topi ino čisti. Čistil bo *otroke Levi* — svoje duhovske služevnike, *ter jih precedil kakor zlato in srebro*, *de bojo Gospod Bogú darvali vsi očisteni dare po pravici.*“ — Tudi nas bo precejal neskončno pravičen Sodnik; skerbijmo torej ino čistimo se, de bomo obstali pred njega obličjam.

4. Kakor pa Bog neskončno svet vse hudobno sovraži, tako tudi ljubi vse dobro. „Bo očisteno Judovsko ljudstvo, govori prerok, *bo tudi dar Judov*, ki ga bojo v Jeruzalemi opravljali, *Gospodu dopadil*, *kakor svoje dni* ob času kralja Salomona, ino *kakor nekdanje leta* za Abrahama ino Mojzesa, *pravi vsigamogočni Gospod.*“ — Kristus je sebi véno ljudstvo očistil skuz svojo na križi prelito kerv; kteri so pa dari vérniga ljudstva, ki Bogú dopadejo? Nar prvi ino nar imenitnej dar, ki vse dare preseže, je nekervavi *dar svete maše*; on je student vsiga blagoslova (žegna) božiga, ki v sveti katolški cerkvi vérnim teče. Povzdignit veličast te daritve se tudi dones sveče blagoslovijo, v spomin Jezusa, ki

je kakor luč sveta prvokrat denašen god v tempel prišel. Pomislimo torej lepo šego posvetenja sveč.

II.

1. Lepa ino draga je bela *luč našim očem*, ki njo željno pijejo; alj še dražej je *božji nauk našim dušam*, ki ga željno poslušajo. Kder božiga razodenja ni, je smertna tema, kakor je bila per neznabogah (hajdah ino judah), ino je še per vsih nevernih ljudih. Za to je pozdravil razsvetlen starček Simeon dete Jezusa kakor *luč v razsvetlenje nevernikov*. Nas opomnit tega pozdravljenja ino spoznanja Jezusoviga, ki razsveti vsaciga človeka, kateri na svet pride Jan. 1, 9., nam sveta mati katolska cerkev dones sveče blagoslovi, ino goreče v roke da. Pač čeden spomin Jezusa našiga izveličarja ino naše svete izveličanske vére! Pa še lepši je nauk, kteriga nam goreče sveče dajo.

2. Žlahtna reč je vošena sveča od marljivih bučelic nabrana, od svete katolske cerkve k službi božji izvolena, veliko dražej so pa še *resnice*, ktire per luči svete vére spoznamo, katire luči nam je *goreča sveča živa podoba*. — Svella *luč sveti*, de se ljudje spoznajo ino delati vidijo. Tako so prvi kristjani o preganjanji per službi božji, katiro so po noči po globokih dupljah obhajali, sveče prižigali, de bi videli sveto pismo brati, svete pesmi ino molitve čitati, ker so se v strahih pred sovražniki v temne berloge ino podzemeljske jame skrivali. V hvale spomin še zdaj per vsaki sveti maši sveče gorijo. Lepši ko sveče bela luč sveti nauk svetiga evangelja vérnim ljudem, ki so dobriga serca, de Bogá prav spoznajo, svoj namen vgladajo ino najdejo srečno pot h svojimu koncu. Več vé poredna keršanska babela kako se modro ino srečno živi, kakor visokoglaven modrijan, ki se svoje terme derži. Za to pravi Jezus: „Zahvalim te Oče, Gospod nebes ino zemlje! de si to modrim ino razumnim zakril, ino si malim (ponižnim v duhi) razodel.“ Luk. 10, 21. Oh kako srečne ste ve preproste keršanske duše, dokler vam sveti keršanske vére prava luč; ni se vam bati de bi si zajšle. Nesrečni so pa, ki luč prave vére zapustijo, keršanskih naukov ne poslušajo ino po njih ne živijo. Podobni popotnikam so, katerim luč v sredi teme vgasne. „Dokler še luč imate, hodite po luči, velí Kristus, de vas tema ne objide.“ Janez 12, 35.

3. Vsaka prava *luč pa tudi greje ino oživilja*, kakor juterno sonce ki iz zagor prisije — kakor vesel plamen ki na ogniši pokeče. Kjer prave luči ni, tam je zima ino smert. Oživilja nas tudi ogenj prave keršanske ljubezni, ktiro nam priporoča Kristus rekoč: „Novo zapoved vam dam, de se med sebo ljubite kakor sim vas jaz ljubil. Po tem vas bojo spoznali, de ste moji učenci, ako bote ljubezn imeli med sebo.“ Jan. 13. 34 — 35. Naj bi od živiga ognja prave keršanske ljubezni naše serce gorelo, oh kako skerbni bi bili za božjo čast ino izveličanje duš — kako radi bi cerkvam pomagali — kako pridno h službi božji hodili — kako pazno poslušali besedo božjo — kako pobožno bi prijemali svete zakramente — kako radovoljno bi pomogli bližnini v dušnih ino telesnih potrebah! Vse to nam kažejo goreče sveče. Alj kjer ni del keršanske ljubezni, tudi ognja prave keršanske ljubezni — tudi luči žive vére ni; le žalosten ogork še tli po malim, dokler clo vgasne. — Oh vsmileni Jezus! ne vgasni tlečiga ogorka ljubezni do tebe v našim merzlim serci, ampak vnemaj ga z tislím ognjam, ki si ga iz nebes na zemljo prinesil, ino hočeš, naj gori.

4. Vsaka živa *luč se v nebo vzdiguje*; ino obrni gorečo svečo kakor rad, plamno le u višej hiti. Ravno tak tudi naj kristjani mi *jišemo kar je zgoraj*, kjer Kristus na desnici božji sedí, ne le tiga kar je na zemlji. Naše truplo iz zemlje stvarjeno nas k zemlji vleče; alj duša nam od zgoraj dana se ima z svojimi željami k nebesam povzdigovati. Du a ino truplo se poskušata, ino kdor močnej postane, druža za sebo potegne. Se ti, o človek, preveč v posvetno zakopleš, riješ kakor kert samo v pozemeljskih rečeh, bo tvoja duša velika srota. Bogá pozabila ino nebesa zgubila. *Le viši sercu!* nam pravijo goreče sveče, ki z gorečimi jeziki le višak segajo; kar nam tudi Jezus velí: „Jišite narprej božiga kralstva ino njega pravice: vse drugo vam bo naverženo.“ Oh naj lep opomin gorečih sveč prav občutili, veselo bi z svetim Ignacijam rekli: „Kako mi na zemljo merzi, kedar se na nebesa ogledam!“

5. Vsaka prava *luč očisti*, sveča goré sama sebe povžije ino zgori. Tako je storil Jezus, luč iz nebes; ravno tako imamo tudi mi storiti. Naše serce naj ljubezni božje ino do bližniga gorí, dokler nam luč časniga življenja ne vgasne. Pa v tim ognji prave ljubezni naj se tudi čisti kar je v človeki

nečistiga alj pregrešniga; nečistiga kaj ne more v nebeško kraljestvo. Verzi zlate rude v živ ogenj; vse drugo bo zgorelo, le čisto zlato se veliko lepši iz ognja pokaže. Tudi našiga serca posvetne želje morajo v ognji božje ljubezni zgoreti, ino čiste želje le Jezusu živeti ino njemu vmreti bojo naj našiga serca veselje. — Poglejmo prav ino pomislimo, koljko je storil Jezus iz ljubezni do nas. Prišel je za nas terpet ino vmret, ter je bil žlahtna sveča, ker je na tim sveti za nas zgorela, de bi nam u večnosti svetila. To veselo resnico nam vsaka goreča sveča kaže, nas vsaka svetla luč uči. Za to nam dones sveta mati katolška cerkev sveče blagoslovi.

III.

Preljubi! vsako jutro se nam ljuba luč prižge; ino če predolgo ležimo, nam njo ljubi Bog sam prinese, ki nam svetlo sonce iz zagor pripelja. — Prišla bo *ura* ino zlato sonce nam bo vgasnilo, vse luči nam bojo zginile, kedar se nam bo za večnost zmračilo. Le sama ena luč bo nam tistobart svetila, če si nje sami ne vgasnemo: luč ki je prišla iz nebes na zemljo, *Jezus Kristus*. Le kdor v njega vére, ne bo v temah hodil, marveč bo imel luč življenja. On je luč v razsvetljenje hajdam ino v čast svojimu ljudstvu. — Oh Jezus vsmileni, ki si prišel denašen dan pervobart v tempel ljudi razsvetit, razsveti tudi nam um ino pamet spoznati kar je prav, ogrej serce naše z ognjam svoje ljubezni, naj de posledno uro, kedar se nam mertvaška sveča v roko poda, v svetim Duhu veseli z pobožnim Simeonom lahko porečemo: „Zdaj izpustiš, Gospod, svojiga hlapca po svoji besedi v miri, ker so vidile moje oči tvoje izveličanje. Amen.“

seli
neb
bi
tudi
Leh
svoj
nim

Moj
kor
stvu
Moj
je v
Moj
služ
dal
Jože
vičn
svet
obsc
reši
se n
svoji

III. PRAZNIK SV. JOŽEFA ŽENINA MARIJE DEVICE.

Od prave službe božje.

Branje iz bukev Siraha 45, 1 — 6.

Treh reči se keršansko serce pred vsimi družimi razveseli: žlahtno dišečih rož na zemlji, svetlih *zvezd* na jasnem nebi ino pa v nebesih ljubih *svetnikov ino svetnic*. Oh, bili bi naj mi žlahtnim rožam na zemlji podobni, svetili bi se tudi po smerti kakor zvezde med svetnikami v nebesih! — Lehko ino pravo pot h tej nar veči sreči nam sv. Jožef v svojim življenji pokaže, kateriga srečo ino imenitost v denašnim branji bukev Siraha 45, 1—6. sv. Duh živo popiše.

I.

1. Nar imenitnej služevnik božji bil je v starim zakoni *Mojzes*, vojvoda Izraelskiga ljudstva. Z *Mojzesam* je Bog kakor prijatelj z prijateljem govoril, po njem je svojemu ljudstvu milost ino dobrot brez števila dal. Za to sveti Duh od *Mojzesa* pravi: „*Ljub je bil Bogu ino ljudem; njegov spomin je v blagim*: še zdaj slovi, ino ljudje ga hvalijo.“ — Kakor *Mojzes* v starim — je v novim zakoni sv. Jožef imeniten služavnik božji, kteriga je Bog svojemu lastnemu Sinu varha dal ino rednika. Za Jezusam ino *Marijo* nar rajši svetiga *Jožefa* v pomoč kličemo, ker je njega pravičen Bog za pravičnosti ino zvestobe del kakor *Mojzesa* u visoko čast svojih svetnikov povzdignil.

2. Čuda polno je bilo življenje *Mojzesa*. Rojen vbožec ino obsojen vtopljen biti, ga Bog ohrani. Kralova hčer ga vode reši ino na kralevim dvori izredi. Bog ga v pušavo pelja, se mu v gorečim germi na gori Horeb prikaže ino vojvoda svojemu ljudstvu Izrael postavi. Da mu čudeže delati ino ga

pošle v Egipt božje ljudstvo iz sužnosti v obljubleno deželo peljat. Pred Faraonom Egiptovskim kraljam velike čudeže dela. Z svojo palico na rudečo morje vdari, ino Izraelci grejo po suhim za njim. Zopet vdari *Mojzes* z palico po morji, ino mahoma morje sovražne Egipčane zagerne in potopi. Po tim hvali *Mojzesa* sv. Duh rekoč: „*Bog ga je v slavi svetnikom vpodobil*, kakor nekdajne stare očake, Abrahama, Izaka ino Jakoba. *Storil ga je sovražnikom v strah*, ino po njegovih besedah je goljufne znamenja Egiptarskih modrijanov *vkrotil*. Počastil ga je pred kraljami ino mu dal *povelje za svoje ljudstvo*, ter mu pokazal na gori *Sinaj svojo slavo in veličast*. — Tudi svetiga Jožefa je Bog počastil, ter je v bogiga stenarja svojimu Sinu varha postavil. Kraljam ino cesarjam je častito svetiga Jožefa ime, ki je rednik Kralja nebes ino zemlje.

3. Kako sta pa ta dva imenitna moža *Mojzes* ino sveti *Jožef* Bogú toljko dopadla? Sv. Duh odgovori: „*Zavolj njegove vére ino krotkosti je Bog Mojzesa svetiga moža storil*, ino ga izvolil iz vsiga človeštva svojga namestnika. *Slišal je Mojzes njegov glas*, kedar ga je peljal v oblak na goro *Sinaj*, kjer je z njim govoril, ter mu je dal očitno sroje *zapovedi ino postavo pravičniga življenja ino modrosti*.“ — Pohleven ko *Mojzes* je tudi sv. *Jožef* bil. Nja sveta čistost, poterpežljivost ino ljubezn do *Marije* božje matere je zaslužila, de ga je Bog kakor *Mojzesa* med svetnikami imenitniga storil. Svetimu *Jožefu* je dal gledati božiga Sina, z njim pod eno streho prebivati, per eni mizi jesti, z Jezusam delati ino se veseliti, pa tudi v njegovih rokah srečno vmreti. — Oh koljko čast je imel sveti *Jožef* že na tim revnim sveti! Koljko čast še le tamkaj v nebeškem kraljestvi ima! — Kdo nas ne želi biti svetimu *Jožefu* prijatel? Kdo bi ne bil rad njegov tovarš? — Ino to je lahko z božjo pomočjo.

III.

Trojno službo imamo zvesto dopolniti, ako želimo Bogú ino pravičnim ljudem ljubi biti. Pervič smo dolžni *Bogú lepo služiti*, ki nas je za to stvaril, naj bi njega prav spoznali njega ljubili ino k njemu v nebesa prišli. *Služba božja pa trojno dolžnost* zapopade.

1. Vsak dan z *Bogom začeti*, z *Bogom končati*, vse svoje dela Bogú izročiti; naj bojo njemu v čast, nam pa v izveličanje. „Ali jeste, alj pijete, alj kaj družiga delate; vse k časti božji storite, uči sv. Pavl I. Kor. 10, 31. ino dajte hvalo za vse Bogú.“ Naj bi le vidili kako je sv. Jožef rad molil, kako lepo hvalil z svojo družino Očeta nebeškiga — ako bi gledali kako so tri svete peršone *Jezus*, *Marija* ino sv. *Jožef* krog svoje mizice čedno molili, veselja bi nam serce kipelo. Za to so bili pa tudi srečni, če ravno vbožiki, od sveta preganjani, pa vender veseli, ker je Bog per njih prebival. Kako slabo pa mi dopolnimo to sveto dolžnost! Bog nas nobeno jutro — noben večer ne pozabi, ter nas lepo oskerbi; koliko ljudi se pa ne pokriža kedar vstane alj se vleže, tud ne zahvali ljubiga Bogá, ki nam življenje ino zdravje, jesti ino piti da. — Potreba je Bogú doma lepo služiti, pa tudi

2. *Vsako nedelo ino svedek* (zapovedan praznik) *občinsko božjo službo pobožno obhajati*, poslušati besedo božjo ino per sveti maši zbrano biti. Kdo ne sliši alj z veseljam ne here, kako skerbno sta *Marija* ino sv. *Jožef* v Jeruzalem po dva dni hoda v tempel hodila, zvesto poslušala razlagati božje postave, ino molila v edini hiši božji praviga živiga Bogá! Ino ko je bil Jezus dvanajst let star, sta tudi ljubezniviga mladenča z sebo vzela, ki je tak čudno rasil na modrosti ino ljubeznivosti per Bogú ino per ljudeh. — Kako pa ti mlačen kristjan očitno službo božjo opravljaš? Ves posveten še večkrat v cerkev ne prideš, ino za ceno, po čem je vino alj pa pšenica bolj skerbiš, ko pa za božjo besedo. Za to pa tudi ne veš, koliko delov ima sveta maša; kako bi vedel kaj je per enim alj drugim deli storiti, kaj moliti! Ino kakor oče ino mati, tudi sin ino hčer — tako zna hlapec ino dekla. Poljsko delo dobro veste — ljubo živino rediti znate, ino to je prav; kako se pa služba božja prav obhaja? — jih veliko ne vé. Oh, to pa ni prav! — Kako bi vas Bog blagoslovil v svoji sveti hiši, kako vas nekdej v hišo srečne večnosti vzel, dokler njemu služiti prav ne znate? Tudi vi poslov v službo ne vzemete, ki vašiga dela ne zastopijo. — Pa ne le vsak dan moliti, vsako nedelo ino svedek per službi božji biti — potreba je še

3. *Svete zakramente pogosto ino vredno prijemati*. Kako srečen je bil sv. Jožef, ki je blizo trideset let Jezusa božiga

Sina pod svojo strehoj imel! Bil je pa tudi vreden toljčiga gosta. Ali nimaš lahko tudi ti, keršanska duša, ravno te, ino se veči sreče Jezusa Kristusa, praviga živiga Bogá ino človeka, z kervjo ino z mesam, z dušo ino z telesam pod svojo streho vžeti ino ga v svojim serci dušen živež imeti? Ali pa tudi skerbiš toljke milosti ino dobrote vreden biti? — Kako žalostna bila sta *Marija* ino *Jožef*, ko sta Jezusa zgubila! Kako skerbno sta ga jiskala, dokler ga nista tretji dan v tempelni najdla! — Ti svojiga ljubiga Bogá zgubiš, kakor hitro smerten greh storiš, pa po mesenc dni — po cele kvatre — tudi leten dan brez spovedi ino posvečjoče gnade božje preživiš, pa te še serce za to ne poboli — te ne skerbí, de bi šel v tempel Jezusa jiskat, se v zakramenti svete pokore z njim spravit ino se v svetim obhajili zopet z Jezusam združít! Oh zanikarnost — oh merzlota! — Iz ljubezni do nas vsmileni Jezus v presvetim rešnim Telesi med nami prebiva, kliče priti k svoji sveti mizi nas, ki smo v težavah ino terpimo, pa kako malo jih je, ki bi njegov mili glas slišali ino se vredno k njemu približali! Za tiga del jih toljko med nami spi na duši bolenih. „Jaz sim vinska terta, vi ste moje mladike, veli Kristus. Le kdor v meni ostane ino jaz v njem, on bo veliko sadu prinesil. Brez mene kaj ne zamorete. Kdor zavživa moje meso, ino pije mojo kerv, on v meni ostane ino jaz v njim.“ Hočeš, keršanska duša, Bogú prav lepo služiti, očisti pogosto ino prav svojo vest skuz zakrament svete pokore, poživi svojo dušo z zakramentam presvetiga rešniga Telesa; tako boš posnemal svetiga Jožefa ino srečno hodil za njim.

Drugo službo smo dolžni sebi opravljati, skerbeti za dušo ino telo, za časno, pa še bolj za večno blago.

1. Skerbi, kristjan, *za svojo dušo*; ona je božja podoba prišla od Bogá, ino bo zopet h Bogú šla — taka, kakor njo boš oskerbel. Ni kaj pomagalo svetimu Jožefu, de je bil kraléviga rodu, de so njegovi dedeji bili bogati ino imenitni; on je bil vbogi rokodel brez svetlosti, brez bogastva. Alj de je bil Jožef v božih resnicah dobro podučen, ves ljubezniv, dobra duša, ino pa zlahtniga serca, to je njega storilo Bogú ino ljudem ljubiga, de ga zdaj rodovi časte ino hvalijo prijatela božiga. Oh kako slabo stariši oskerbijo svoje otroke, kateri jim bogastva veliko zapustijo, božiga podučnja ino čednosti pa nič. „Le kdor moje nauke poslušá

ino jih v svojim serci ohrani, pravi Jezus, on zida svojo hišo na skalo.“

2. *Skerbi*, kristjan, pa tudi *za svoje telo*, kako se boš pošteno živel. Zdrave, dela dobro vajene roke so nar boljši dota (erbsina), ino človek premožen dovolj, kdor z pravičnim delam sebe ino svoje živi, kakor sv. Jožef. Bil je stenar (cimperman), je delal stole, orala ino drugo orodje za hišno opravo. Sam božji Sin Jezus je svojimu redniku pridno pomagal žagati, tesati ino vertati. Pač je častit vaš stan, vi kmetje ino poštene rokodeli! Sv. Jožef je vašiga dela tovarš, ino vsmileni Jezus posvečovavc. „Kdor pa noče delati, pravi sv. Pavl, naj tudi ne jé.“

3. Alj kaj ti pomaga, če za to kratko življenje še toliko delaš, *za dolgo večnost* pa pozabiš! Pride ura in boš zapustil drugim svoje orodje ino blago, kar si ga z žuljami svojih rok prislužil. Le kar si dobriga alj pa hudiga storil, pojde z tebo. Za to opomina vsmileni Jezus: „Delajte si zaklade za nebese, katerih vam moli ne snedo, tatje ne izkoplejo ino ne vkradejo.“ Le tisti kristjan, kristjana za se nar bolj skerbi, ki kakor sveti Jožef vbožno na tim sveti živi, pa bogat v dobrih delah ino svetih čednostih v dolgo večnost gre.

Tretjo službo imamo opravljati svojimu bližnimu, kakor nam njo keršanska ljubezn naroča. Nismo le sami za se na sveti, ampak tudi vsak za vse ino vsi za vsaciga. „Eden družimu butaro nosite, veli sv. Pavl, ino tako bote Kristusovo postavo dopolnili.“ Hočeš pa bližnim prav služiti:

1. *Varji bližniga škode*, ino kar ne želiš de bi drugi tebi storili, ne stori njim tudi ti. Kako ljubeznivo je varval sv. Jožef svojo zakonsko zaročnico škode ino sramote! Videl je nošečo prej ko sta vkup prišla. Žalost njegovo deviško serce opeče, ter si ne vé te skrivnosti razumiti. Rajši pa ko bi svojo pošteno nevesto v sramoto, v škodo ino v grozovito smert spraval, sklene sam terpeti ino *Marijo* skrivaj popustiti. Ino to sklene, pravi sv. pismo, ker je bil pravičen. Za to mu je pa tudi Bog angela poslal, ki ga lepo podučí, oveseli ino škode ovarje. — Kako skerbno je varval sv. Jožef božje dete Jezusa, svojiga rejenca po nevarni poti v dalni Egipt na pobegi pred grozovitnim kraljam Herodežam! Oh naj bi vsi zakonski svoje druge — vsi očetje ino matere svoje otroke tako lepo nesreče varvali, ne bilo bi toliko

sromakov ino sirot med nami. Kjer pa praviga varstva ni, tam je škoda ino nesreča doma.

2. *Žeti* (unšaj) *vsacimu dobro*, naj si bo Slovenc alj Nemic, naj bo domač alj ptujc, tebi prijatel alj sovražnik; saj smo vsi otroci božji, bratje ino sestre med sebo. Našiga serca blage želje morjo obseči vse ljudi, pa tudi zamenjati dela, kar bližnim v djanji dobriga storiti ne premoremo. Ne zamoreš žalostnim pomagati, saj razjokaj se z njim; pa tudi razveseli se z veselim. Naše dobre želje se imajo saj v molitvi pokazati; ino Bog bo dopolnil, kar mi ne premoremo. Pobožen mož Alfonz, v samostani vratar, je gorečo željel vse grešnike preobrniti ino zveličati. Serčno je molil ino prosil za grešnikov preobrnitvo, ter zaslišal božji glas: „Tvoje želje, Alfonz, per Bogú toljko veljajo, kakor bi bil vse grešnike preobrnil.“

3. Pa ne le željeti ampak tudi *storiti dobro bližnemu*, kar *premoremo*, je naša dolžnost, de bomo zvesti služavniki božji. Poglejte, kako čedno je to sv. Jožef storil. Kako skerbni tovarš je bil svoji ljubi ženi *Mariji* ne le v Nacaretu v mali bajtici, ampak tudi v Betlehemskim hlevi. Kako skerbni oče je po noči vstal, vzel božjo dete ino njegovo mater, ter je bežal skuz strašno pušavo v ptujo Egiptarsko deželo, kjer je svoje redil, dokler mu ni angel vkazal se v svoj kraj poverniti. Ves skerbni ino priden gospodar je bil doma, ter je služil kruh *Jezusu* ino *Mariji*. Za to ga je pa tudi Bog veselo zaklical na plačilo rekoč: „Pridi dober ino zvesti hlapec; ker si bil v malim zvest, hočem te črez veliko postaviti.“ Ino resnično je Bog svetiga Jožefa črez veliko postavil. Miljoni ljudi ga častijo ino se njegovi prošnji priporočajo; ino naša dežela svetiga Jožefa svojga posebniga patrona ima. Bog po njegovih prošnjah vernim toljko milost ino dobrot deli, de sveta Terezja priča rekoč: „Še nikolj nisim Boga skuz prošnjo svetiga Jožefa zakaj prosila, česar bi ne bila prijela.“ „Kakor je Bog svoje dni svetiga Jožefa dal svojimu Sinu varha, ga je postavil zdaj svojiga hišnika, pravi sv. Tomaž Akvin; tako de se lahko u vsaki potrebi k svojimu priprošniku obrnemo.“

III.

Svoje dni je Egiptovski kralj nedolžniga Egiptarskiga Jožefa iz ječe poklical ino ga svojiga namestnika, maliga kralja vsimu Egiptu postavil. Kakor je Jožef sedem rodovitnih let napovedal, so tudi bile; ino modro skerben Jožef je čudo veliko zernja nakupil ino pozhranil. Za rodovitnimi pa pride tudi sedem hudih letvin; velika lakota je po vsih krajah bila ino ljudje so hodili kralja kruha prosit. Kralj je pa ljudstvu djal: „*lite k Jožefu, ino karkolj vam on poreče, storite.*“ — Ravno tak tudi jaz velim vam mladenči ino deklice — zakonski ino rokodeli, očetje ino matere! učite se od svetiga Jožefa Bogú lepo služiti ino svoje dolžnosti zvesto dopolniti. Vse kar njega vidite, tudi vi storite. . . .

Ti pa čisti ženin Marijni, sv. Jožef, zvesti varh ino rednik vsmileniga Jezusa, izprosi devicam sveto čistost, zakonskim lepo zastopnost, starišam sveto skerb za otroke, pa tudi vsim vmirajočim srečno posledno uro. Naj posledne besede Jezus, Marija ino sv. Jožef! pobožno izrečemo, ino srečno v presveto družino tvojo pridemo. Amen.

IV. GOD VČLOVEČENJA SINA BOŽJIGA INO OZNAVANJA DEVICI MATERI MARIJI.

Skrivnost včlovečenja Sinu božjiga.

Branje iz bukev Izaija preroka 7, 10 — 15.

„**K**aj je človek, de se njega spomniš, o Gospod! kdo je sin človekovi, de ga objišes? Malo manj si ga storil kakor angele; z slavo ino častjo si ga ovenčal.“ Psalm. 8, 5 — 6. Tako se čudi v starim zakoni pobožen David človeški imenitnosti, v kateri je večni Bog človeka stvaril. Kdo bi se le še ne čudil neskončni milosti božji, katiro nam denašno godovno (praznik) oznanuje. — Človeški rod je po prvem

grehi zgubil svojo imenitnost ino sam sebe v pogubljenje vergel. Človeka v poprejno imenitnost povzdignit zapusti božji Sin veličastvo svojga nebeškiga Očeta, pride skuz pripomoč svetiga Duha pod deviško serce Marije, se včloveči ino postane denašni dan Sin človekovi, nas storit zopet božje otroke. Obljublena *Beseda* se je včlovečila (je meso postala) ino je med nami prebivala, kar je prerok Izaija per sedem sto let poprej napovedal, kakor v denašnim branji Izaia 7, 10 — 15. slišimo.

I.

1. *Izaija* prerokov božjih nar imenitnejši je živel v žalostnih časih. Hudobni kralji so Judovsko ljudstvo zapeljali, de je zapustivši svojga Bogá malikam služilo. Tudi pravičen Bog je svoje ljudstvo zapustil ino ga dal nevsmilenim sovražnikom v roke, ktiri so veliko jezerov Judov pomorili, veliko jih v sužnost odgnali; zdaj se clo stolnimu mestu Jeruzalemu bližajo, ga vžugat ino vkončat. Kralju ino poglavarjam je serce trepetalo: Judje so omagovali kakor drevje pred hudim viharjam. Ker je pa nar večji sila, je tudi blizo božja roka mila pomagati ljudem, ako nje sami ne odveržejo.

2. Dober Bog pošle hudobnemu kralju Ahacu v nar hujši sili Izaija preroka, naj mu pové, de se mu Sirskiga ino Izraelskiga kralja ni bati, ktira sta se bila sternila vkončat Judovsko kraljestvo. „Ne boj se, je djal prerok v imeni Bogá; poprej bo Sirskiga ino Izraelskiga kraljestva kraj, kakor Judovskiga. Oblast tih dveh kraljev je podobna ogorku, ki že vgasnuje. De si boš, o kralj, te obljube svest, veli prerok na dalej, *prosi znamenje od Gospoda svojga Bogá: čudo alj na zemlji zdolej iz globočine, alj od zgorej iz višine neba; zgodilo se ti bo.*“ — Pač veliko vsmilenje božje vsemogočnosti, zaupanje ljudi v Bogá pa tako malo!

3. Ahac hudoben kralj ino krivičen malikvavc se je bil Bogú zameril, ino ni imel žive vére ne terdniga upanja v živiga Bogá. Po hinavsko reče preroku: „*Ne bom prosil Gospoda ino ga ne nočem skušati*, naj bi za moj del čudeže delal.“ — Ravno tako gučajo vsi posvetni modrijani, per katerih prave vére ni, ter mislijo de čudežev delati Bogú mogoče ni. Več se na pomoč ljudi kakor na Bogá zanašajo, kakor Ahac slabovern kralj, ki si je dalniga kralja najel, naj

bi mu v pomoč prišel. Vse drugač je pobožen kralj David mislil ino djal, rekoč: „Boljši je zaupati v Bogá kakor v človeka; bolji zanesti se na Gospoda kakor na poglavarje.“ Nar huji se Bogú zameri, kdor v Bogá obupa.

4. Prerok pokrega kralja za njegove besede, ter pravi: „*Poslušajte torej Davida kraljeva hiša! Vam je še premalo, de ljadi nadlegvate skuz svoje krivično djanje, ste tudi z svojim nezaupanjem Bogú na poti vam pomagati; hoče vam torej Bog sam znamenje dati.* Ne veste de bo iz vašiga kraleviga rodu obljubljen Mesija rojen? Ni se vam torej bati. Čudno bo njegovo rojstvo. *Glejte, devica bo spočela ino Sinu rodila, katerimu bo Emanuel, to se reče Bog z nami, ime.* Bog bo človek postal, ino med nami prebival. Kakor mlado dete bo *srovo maslo* alj puter *vžival ino pa med, dokler bo izrastil ino vedel hudo zavreči, dobro pa izvoliti.* On bo živel ino rasil, kakor otrok človeški raste ino živi.“ To bo nar veči znamenje božje milosti, prerokuje Izaija. — Ino pogledjte! to prerokvanje se denašen dan dopolni. Angel Gabriel oznani Mariji devici voljo nebeškiga Očeta. Marija ponižno odgovori: „Dekla sim Gospoda; naj se mi zgodi po tvoji besedi.“ Sveti Duh devico obsenči, ino Marija mati postane, in vender devica ostane. Pod svojim srcam nosi Sina božiga, Izveličarja vsiga sveta. To je čudo za razumeti preveliko, ki nam ga sv. mati katolška cerkev vsak dan trikrat z zvonam oznani, naj bi ga pomnili ino hvalili Bogá za-nj. Saj nekoliko dones čudež včlovečenja Kristusoviga pomislimo.

III.

1. Črna tema perviga greha je pokrila naše perve stariše ko sta prepovedan sad okusila. Luč spoznanja božiga jima je otemnela, čista ljubezn do Stvarnika je vgasnovala, ko sta se skrila pred svojim vsevedjočim Bogam. Lepa božja podoba je ginila, po kateri sta bila stvarjena; ino kakor je greh skuz eniga človeka na svet prišel ino po grehi smert, je tudi smert nad vse ljudi prišla (skuz Adama), v katerim so vsi grešili. Rim. 5, 12. *Bog se je pa vsmilil Adama ino Eve, pa tudi vsiga njuniga zaroda*, ter je že pervim starišam oveselivno *obljubo Odrešenika dal*, rekoč: „Sovraštvo hočem storiti, kača med tebo ino med ženo Evo, ino med tvojim zarodam ino njenim (Evnim) zarodam: ona bo tebi

glavo sterla ino ti ji boš v njeno peto zalezvala.“ I. Mojz. 3, 15. Ta obljuba je bila prvi žark izveličanske luči po storjenim grehi, ki se je našim prvim starišam v nar veči nesreči zasvetila ino ves reven svet oveselila. Ino pogledjte, *kar je Bog prvim starišam obljubil*, česar so ljudje štiri jezer let toljko želeli ino prosili: Nebesa rosite ga, zemlja odpri se ino nam vrodi Izveličarja! *se je današnji god dopolnilo*. Beseda je meso postala, se je včlovečila ino med nami prebivala. O čudo milosti božje!

2. *Kdo pa je bila Beseda, ki se je včlovečila?* kdo se je vsmilil biti človeškiga rodu odrešenik? Noben angel, nobena druga silvar, marveč sam *edino rojen Sin Bogá Očeta*. O čudo preveliko ljubezni*božje! Angeli so grešili, ino Bog jih je vekomaj zavergel, nobeniga vsmilenja ni za nje več; grešil je človek, on črvič zemlje, ino Sin božji se ponudi za človeški rod terpet ino vmret. Odrešit človeštvo ino izveličat ne vzeme natore angela, ampak revno natoro človeško nase, zapustivši svete nebesa pride v dolino solz, stopi iz kralstva neskončniga veselja v kraj velikiga terpenja, po stane majhno človeško dete, naj bi mi bili otroci božji. Ravno današen dan se v prečistim telesi Marije device včloveči ino naš ljubi brate postane. Recite! ali ni človek poseben ljubej božji?

3. *Ino kako prečudno se je božji Sin včlovečil?* Dočakanja čas je dotekel; došli so dnevi obljubljeniga Odrešenika. V malim mestici Nacaret na Galilejskim je živela Marija bogaboječa devica imenitniga rodu kralja Davida. Marijo Bog izvoli mater svojimu Sinu, ino velikangela Gabriela pošle ji veliko srečo oznanit. Milo njo angel pozdravi. „Česena si Marija, gnade polna. Gospod je z tebo; blagoslovljena (žegnana) si med ženami!“ Marija vsa ponižna ino sramožлива devica se prestraši toljke časti, ino premišluje kaj bi ta pozdrava pomenila? Prijazno njo Gabriel potolaži ino ji pove, de je ravno ona pred Bogam vsmilenje najdla, de bo mati nar Višiga postala, pa vender devica ostala. „Glej, spočela boš v svojim telesi, je Angel djal, ino Sinu rodila; njegovo ime Jezus imenuj. On bo velik ino Sin Narvišiga imenovan. On bo kraljeval svojimu ljudstvu, ino nja kralstva konec ne bo.“ „Kako se bo to zgodilo, vpraša Marija, ker moža ne spoznam?“ „Sv. Duh bo v tebe prišel ino moč Narvišiga te bo obsenčila, ji Angel reče; za to bo dete Sveto, ktiro

bo iz tebe rojeno, imenovano Sin božji.“ Tako Mariji Angel izroči ino na njeno dovoljenje čaka. „Oh mogočna Devica! kliče sv. Bernard, v tvojih rokah je naša sreča alj nesreča. Na tvoji besedi: *zgodi se!* odrešenje človeštva vesi. Angel čaka tvojga odgovora; čas doteka se poverniti h Bogú, ki ga je poslal. Tvoje besede, o Devica! čaka objokan Adam ino njegovi iz raja pregnani otroci. Le sama beseda tvojih ust bo potolažila revne, bo rešila vjete ino obsojene, bo prinesla izveličanje Adamovim otrokam. Ne odlagaj, o Devica! Reci besedo ino boš Besedo spočela.“ — Marija je rekla: „*Glej! dekla sim Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi.*“ To Marija izgovori ino pod njenim deviškim sercam se *Sin božji včloveči*. Oh čudo preveliko! „De se je Beseda včlovečila, to vem, pravi sv. Krizostom; alj kako se je včlovečila, tiga ne vem; kar pa jaz ne vém, tiga tudi vso stvarjenje ne vé.“

Tako so se nebesa odperle ino nam Odrešenika rosile; Bog je človek postal, naj bi človek božji otrok bil. Sin božji je meso našiga mesa, ima kosti kakor mi, je nam po vsem enak razen greha. Bog je ostal, de si je ravno človek postal; v eni osebi (personi) ima natori dve božjo ino človeško. Po človeški natori je hotel za nas terpeti ino vmreti, po svoji božji natori nam nebesa odpreti, ter nas deležne storiti svojiga neskončniga zaslužnja. „Prišel je bolnikom v ozdravljenje, predanim v odrešenje, zmotenim v podučenje, mrtvim v oživljenje.“ Sv. Bernard. Oh čudo preveliko. „Toljko je Bog svet ljubil, de je dal svojiga edino rojeniga Sina, de kdor v njega verje, se ne pogubi ampak ima večno življenje.“ Jan. 3, 16. Ali ga ne bomo za toljko milost ino ljubezn hvalili, pa tudi spodobno Marijo devico čistili, ktiro je Bog toljko povzdignil ino nam božjo Mater dal?

4. *Skuz prvo mater Evo smo vsi grešili, skuz drugo mater Marijo smo vsi odrešenika ino izveličarja dobili.* Kar nam je Eva zgubila, nam je Marija pridobila po Jezusu, izveličarji našim, kateriga je nam rodila. Marija je prvim starišam obljublena žena, ktira je peklenški kači skuz svoj zarod glavo sterla. Ino kakor se je Eva v raji prevzela Bogú nepokorna, tako se je Marija ponižala dekla Gospodova. Brez vsiga madeža spočeta, izvolena od nebeškiga Očeta, od svetiga Duha z vsemi čednostmi olepšana je bila Marija vredno prebivališče božiga Sina, kteriga je devet mescov pod svojim deviškimi

sercam nosila, ona mu dala skuz pripomoč svetiga Duha
 človeško telo. Sin božji je po človeški natori Marijni Sin,
 njene kervi, njenih kosti, Marijni zarod ino perva žlahta.
 Ali ni Bog skuz to Marijo v nar veči čast črez vse stvari tudi
 nad angele povzdignil? vpraša sv. Bernard. „Lehko je Ma-
 rija toljko srečna mati prelepo hvalno pesm zapela rekoč:
 „Moja duša poveljuje Gospoda, ino moj duh se veseli v
 Bogú, mojim izveličarji; ker se je ogledal na nizkost svoje
 deklee; zakaj poglej! odsihmal me bodo srečno imenovali
 vsi narodi, ker je meni velike reči storil, on ki je mogo-
 čen ino sveto njegovo ime.“ Luk. 1, 46 — 49. — Lehko se
 zdaj mi Evni otroci bližamo Mariji, naši drugi materi, ter
 njo pozdravimo: *Začetik našiga veselja*; saj nam je ona
 Sinu spočela, kteri nam je večno žalost odvzel ino večno
 veselje zaslužil. Veselo Marijo kličemo: *Vrata nebeške*, ker
 nam je skuz njo Jezus spočet, kateri nam je z klucam sve-
 tiga križa nebesa odperl. Iz doline solz kličemo Marijo:
Zgodna Danica, ker nam je skuz njo posjalo nebeško sonce
 Jezus, on luč sveta. — Pogledjte! tako gre za toljko čudov
 Bogú večna hvala ino zahvala, pa tudi Mariji čast.

III.

Pozdravljena bodi nam Marija, ti svetla *zvezda na morji*
 našiga nevarniga življenja! Sveti nam z svojimi svetmi čed-
 nosti po temah sedajnega sveta! Rakor se v černi noči popot-
 niki na morji željno po svetli zvezdi ozirajo, ki jim srečen
 pot v domač kraj pokaže, tako tudi mi v svojih velikih ne-
 varšinah k tebi izdihujemo, kedar skušnjav hudi vetrovi
 močno pihajo, valovi pohujšanja čolnič našiga življenja zakri-
 vajo, nas v globočino časne ino večne nesreče potopit. Sveti
 nam, o Marija ino nas pod svoj sveti plajš zakrij. Izveličarja
 si nam spočela ino rodila; izveličanje boš tudi mati svojim
 otrokam izprosila. Oh obrni, mogočna pomočnica! obrni
 v nas svoje milostive oči, ino pokaži nam po tim revnim
 življenji Jezusa, blažen sad tvojiga telesa. Amen.

V. PRAZNIK SSV. APOSTOLOV PETRA INO PAVLA.

Sveta katolška cerkev nepremagljiva.

Branje iz apostolskiga djanja 12, 1 — 11.

Sveta katolška cerkev, izvoleni zbor vsih vérnih kristjanov, je velika veličastna hiša, ktira dvanajst poglavitnih stebrov ima. Sam Jezus jih je izvolil ino postavil — dvanajst apostolov. Terdno kakor sina skala dvanajst cerkvenih stebrov stoji; nobena burja, nobena vihta jih ne omaji. Ni se nam bati, de bi kdaj sveta katolška cerkev omagala, se kdaj poderla. Na dno apostolsko vtemelita že več ko osemnajst sto let stoji ino bo stala do konca sveta. Srečno ino slobodno v sveti katolški cerkvi prebivamo, dokler v hišo večnosti ne gremo. Hudi viharji so sveto katolško cerkev obdajali ino njo se obdajajo; veliko serditih ino mogočnih sovražnikov je njo preganjalo, kakor v apostolskim djanji 12, 1 — 11. beremo.

I.

1. Ze prvo leto po Jezusovim vnebohodu je bilo v Jeruzalemi čudo veliko kristjanov. Iz vsih krajev ino stanov so se dali kerstili, ino od dne do dne je njih število rastle; rastilo pa tudi sovrašvo. Terdovratni Judje so kristjane čerteli ino poglavarji so jih preganjali. „Kdor hoče pobožno živeti, veli sv. Pavl, mora preganjanje terpeti.“

2. *Pervih preganjarcev svete keršanske cerkve bil je Herodež Antipas*, unuk stariga Heroda otrokomorca, Aristobola sin. Temu je bil Herodež prešestnik, kteri je dal svetiga Janeza kerstnika ob glavo djati ino Jezusa v belim oblačili zasramovati, stric. — Poglejte! tako jabelko daleč od debla ne pade. Hudobni stariši imajo po navadi tudi hudobne otroke. Cela zlahla se rada po zarodnim očeti verže. — Kralj Herodež je mislil keršanstvo nar prej pokončati, ako se keršanskih učitelov, apostelov loti. „Vdari pastirja, je mislil,

ino ovce bojo se razškopile.“ *Vkaže svetimu Jakobu, Janezovimu bratu glavo z mečam vsekati.* Dopolnilo se je potem svetimu Jakobu, kar mu je bil Jezus obljubil, de bo tudi on kelh terplenja pil.

3. Malopridne ljudi posvetno dopadenje nar več skerbi; ljudem dopasti jišejo, naj se ravno Bogú zamerijo. Tako tudi Herodež dela. Ker vidi, de Judam vstreže, vkaže tudi svetiga Petra, perviga poglavarja svete katolske cerkve, za-preti. Bili so ravno velikonočni svetki opresnih kruhov. Po praznikah je hotel Petra k smerti obsoditi ino ga po željah ljudstva vmoriti. V ječo svetiga Petra verže ino prav zvesto okevariti da. Šestnajst vojšakov ga je varvalo, štirji so nepre-neham na straži bili. Dva sta Petra vklenjeniga deržala, dva pred vratmi stala, dvanajst jih je pa na versto čakalo, ter so se vsako drugo uro zverstili. Dopolnilo se je svetimu Petru, kar mu je Kristus napovedal: „Dokler si bil mlajši, si se sam opasoval, ino si šel kamor rad; kedar boš pa star, boš svoje roke raztegnil, ino drugi bo te opasal, pa te po-peljal, kamor ti nočeš.“ Jan. 21, 18. Alj sv. Peter v sveto voljo božjo podan se veseli, za ime Kristusa terpeti, ino tudi v železji sladko spi. Bil je Peter v ječi zapert, pa *vsa cer-kev kristjanov je neprenehama za njega k Bogú molila.*“ — Oh kako lepa je molitev, kedar otroci za svojga očeta, ovčice za svojga pastirja molijo! Družena molitva je pa tudi mo-gočna.

4. *Herodež je mislil svetiga Petra hitro po veliki noči pred ljudi postaviti, naj bi njegovo smert poželjeli. Bila je že posledna noč; prihodno jutro ga je Herodež obsodil ljudem v smert dati. V dve ketni vklenjen sv. Peter med dvema vo-jakama spi; varhi pa pred dvurmi ječo varjejo. Ino glej, angel Gospodov pristopi; nebeška luč vso ječo razsvetli. Angel Petra v bok alj na stran podrami ino izbudi, rekoč: „Hitro vstani!“* Ko bi trenil pade železje iz njegovih rok. Peter se prebudi, pa se ne more izčajmati, kaj se z njim godi; le to čuti, de je železje iz njega padlo. *Angel mu reče: „Opaši se ino obuj svoje čevlje!“* Peter se obuje ino opaše. Angel mu zopet reče: „*Ogerni svoj plajš ino pojdi za meno!*“ Peter gre za angelam, ino še ne vé, ali je resnica alj se mu senja, kar se je po angelu godilo? Mislil je, de je prikazen. Srečno gresta memo perve ino druge straže pred ječo, ter prideta do železnih vrat, klire v mesto peljajo; ino tudi te

se njima same od sebe odprejo. Šla sta skuz vrata ino v ene ulice prišla, ki so Petru dobro znane bile. Zdaj angel Petra pusti ino iz pred njega zgine. — Poglejte, kako lepo Bog za svoje skerbi; clo angela pošle jih rešit iz sovražnikovih rok. Koga bi se bali, dokler Bogú zvesto služimo?

5. Kedar sv. Peter sam na ulici ostane, se še le prav zavé de je resnica, kar se mu jo zgodilo. Za čudno rešvo Bogá zahvali veselo rekoč: „*Zdaj še le prav vém, de je Gospod Jezus angela poslal ino me otel iz Herodeževih rok, ki me je mislil Judovskemu ljudstvu dati, ki je moje smerti čakalo.*“ Na ravnost se poda v hišo Marije, Markove matere, v kateri so kristjani za Petra molili ino se močno razveselili njega zopet rešeniga videti. — Kakor je vsemogočen Bog svetiga Petra ohranil, tako ohrani tudi sveto katolško cerkev; peklenske vrata, vse sovražne moči nje ne bojo premagale. Oh kako vesela je ta resnica za pravovérne katolške kristjane! Naša sveta mati katolška cerkev je vse sovražnike premogla ino jih bo še premagala — premagali tudi mi njeni véрни otroci. Le pomislimo dones ino razveselimo se veličastne katolške zmage.

III.

1. „Nikar ne mislite, de sim mir prišel prinest na zemljo, pravi Kristus; ne miru ampak meč sim prišel prinest. Vaši domači bojo vaši sovražniki. Rar so meni storili, bojo tudi vam storili; so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali. Alj ne bojte se; jaz sim svet premagal. V svoji poterplivosti bote svoje duše rešili.“ Kar je Kristus svojim spoznavcem napovedal, se je vse dopolnilo ino se še bo.

Perri sovražniki svete katolške cerkve so terdovratni Judje bili, kateri so Jezusa njeniga vtemelitela (začetnika) sovraželi ino vmorili, apostole raztepli, svetiga štefana z kamnjam pobili, svetiga Jakoba ob glavo djali, tudi svetiga Petra vmoriti jiskali, ino vse vérne po sveti razgnali. Pa le sedem ino trideset let je to Judovsko kervavo preganjanje terpelo. Došli so hrabri Rimlani, hudobne Jude premagali, njih poglavitno mesto Jeruzalem razsuli ino veliko sto jezerov sovražnikov Kristusovih pomorili. Kar jih je še ostalo, so se po vsim sveti razškropili, ter nimajo svojiga kraja, ne svojiga doma. Sveta katolška véra se je po vsim znanim sveti razširila;

koder ljubo sonce sije se veličastne premage znamenje: svet križ svetli. Oh kako veselo je to za nas!

2. *Drugi sovražniki* katoliške cerkve so bili *slepi hajdje* *ali* *malikarvci*, kateri so nad tri sto let kristjane grozovito preganjali ino morili, ter hotli pravo véro z mečam ino ognjam vkončati. Pervi *Rimski cesar* kristjanov nevsmilen kervolog je bil grozoviten *Nero*. Pravijo de je sam Rimsko mesto zažgal, po tem kristjane tiga obdolžil, ino jih za to moriti jel. Veliko kristjanov je dal v zverine kože ošiti, po tem pa pese nad nje pošuti, de so jih raztergali. Druge je z smolo oblil ino vkažal na kole privezati, po noči pa zažgati, de so živi goreli ino ljudem na mesti bakel svetili. Pod tim grozovitnim cesarjam sta tudi sv. Peter ino sv. Pavl devet mescev v ječi bila. v svoji vózi učila, čudeže delala ino kerstila; poslednič pa na en dan smert storila. Sv. Peter je bil križan, z glavo k zemlji obrnen, ker se ni vredniga imel kakor njegov Gospod križan biti. Sv. Pavl je bil kakor Rimski deržavljan z mečam ob glavo djan. Je pa hudoben *Nero* kristjane pokončal? Od vsih zaveržen kervolog je sam sebe z mečam zabodil. Drugi preganjavc kristjanov je bil *cesar Domicjan*, ki je vkažal keršanske cerkve po vsim cesarstvu zatreti, ter je svojo nar bližnej žlahto za keršanske vére del preganjal ino moril. V kratkim so pa tudi njega vmorili njegovi lastni služevniki. Nar grozovitnejih sovražnikov svete cerkve bil je tudi *ccsar Valerjan*, za kateriga je bil sv. Lovranc mučen ino veliko jezerov kristjanov premage venec prijelo. Ravno tiga grozovitniga cesarja je pa tudi Perzjanski kralj Sapor na vojski vjel, mu dal živimu kožo olupiti ino v svojim tempelni obesti. Nevérni *cesar-Dioklecjan* je zapersegel vse kristjane iz zemlje pokončati. Cerkve poderte, vse svete pisma so bile vérnim zažgane, ino ni bilo muke tako strašne, katire bi se ne bili trinogi zoper kristjane poslužili. V *Mezopotamji* so kristjane za noge obešali, pod njimi ogenj vneli ino jih zadušili. V *Ponti* so jim za nohte ojstre terne zabijali ino jih poslednič z razpušenim svincam zalili. V *Egipti* so jih z žerečimi klešmi šipali ino po ojstrih črepinjah brusli. V *Frigji* so celo mesto nevérni vojaki oblegli ino zažgali, de so možje ino žene, sereci ino otroci zgoreli. Pisarji, ktiri so vse to videli, pričajo, de ni mogoče vsih grozovitih muk popisati, ktire so véрни kristjani prebavili. Potoki keršanske kervi so tekli po vsim Rimskim cesarstvu;

alj ker v mučencov bila je seme kristjanov. Več ko so jih pomorili, več so jih kerstili. Grozovitni cesar Dioklecjan je ves potert v samoti žalosti vmerl; ino kmalo po tem se je prikazal veličasten križ na nebi *ccsarju Konštantinu*, ino na križi zapisano: „*V tim znamenji boš premagal!*“ Konštantin je premagal ino se dal kerstiti; sveta katolška cerkev se je po vsim znanim sveti omladila, premagavši svoje sovražnike. Z večim veseljam so šli sveti mučenci v smert, kakor malikvavci na dobro voljo. Možje stari ino babele z sivo glavo so se poskušali z rahlo mladino za pravo véro kerv preliti. Rahelni so onemagali ino kervavi meč zavergli, serčni kristjani so pa premagali ino sveti križ obderžali, po besedah Jezusovih, kateri je dal: „Ne bojte se tistih, kateri telo vmorijo, duše pa vmoriti ne vmorejo; bojte se veliko več tistiga, kateri lahko dušo ino telo v pekel pogubi.“ Mat. 10, 28.

3. „Ko pekel videl, de se mu altarji malikvanja poderajo, pravi sv. Ciprijan, si je novo orožje vbral sveto cerkev preganjat: to je bila *kriva véra* ino razkolnost (razdertija) u véri. Ker ni hudič z mečam premagal, je poskusil z jezikam.“ Pervi imenitnih krivovérskih očakov je bil *Ariji*, napuhnen svojoglaven človek, kateri si je zlobil tajiti Jezusa božjo natoro ino hotel djati Sina božiga ob božjo čast. Miljone ljudi je ta krivi učitel z svojo zmoto razdražil, veliko jezerov jih je omotil, mnogo kervavih vojsk podpihal, veliko svetih mašnikov ino škofov preganjal ino skoraj pol sveta z svojimi lažmi oslepil; pa tudi strašno je konec vzel. Čreve so se mu izsule, ter je nagle, neprevidene smerti vmerl; njegov nauk pa je bil *v prvem vesolnim cerkvenim zbori v mesti Niceji* na jutrovim obsojen ino preklet. Kriva véra Arijova je zgnila kakor temna megla pred svetlim soncam.

Nestorjani, zopet drugi krivovérski so se včlovečenja Kristusoviga ino Marije matere božje prijeli, ter so hotli Mariji čast božje matere vzeti. Alj dva sto škofov ino veliko drugih učenikov se v *mesti Efesi* zbere, krivo véro Nestorja zaverže, Marijo očitno za božjo porodnico počasti ino polderi pravo véro. Vso mesto je veselo, hvali Marijo mater božjo, kakor še neprenehama Marijna hvala po vsim katolškim sveti slovi.

Vstali so dalej *krivovérski* ino hotli vse svete podobe *Kristusa, Marije ino Svetnikov* pokončati. Vse cerkve so jiskali oropati, vse cerkvene stene pobeliti, naj bi ne bilo podobe več, ki bi nas pomnila Jezusa, Marije ino družih prijatlov

božjih, dobrotnikov naših. Zopet se je zbralo tri sto, sedem ino sedem red škofov *drugič v Niceji* na jutrovim, kateri so svete podobe poterdili in krivovéro overgli. — Pa kdo bi imena vsih krivovercev Macedonjanov, Pelagjanov, Manihejarjev ino veliko drugih pravil, kateri so sveto katolško cerkev zatreti žugali? En za drugim so vstali, pa tudi eden družiga pokopali, de se dopolni beseda Jezusova: „Vsak sadež, kteriga ni zasadil moj nebeški Oče, bo z korenino izruvan. Pustite jih; slepci so ino slepce vodijo; če pa slepec slepca vodi, oba v jamo padeta.“ Mat. 15, 13 — 14.

Pred neko tri sto letami se pa tudi na Nemškim imeniten krivovernik vzdigne, *Martin Luter* po imeni, vse krivovére starih časov pograbi, ino razterga sukno Kristusovo, edinost svete katolške cerkve blizo do naših krajev ino do sedajnih časov. Veliko je katolška cerkev od krivovernih Lutranov terpela ino še terpi. Kervave vojske so se vnele, veliko let terpele ino za vere del se je prelilo potokov kervi. Lutrani od eniga, od družiga kraja Kalvinci so segali nad sveto katolško cerkvo; alj omogli nje niso. Kakor v starih časih so se tudi leta 1545 katolški škofje ino učenci v *mesti Trident na Tirolskim* zbrali, pravo katolško véro poterdili, krive vére obsođli, ino terdovratne krivoverce iz svoje občine (gmajne) odločili, kakor suhe veje zeleniga drevesa. Ta je tisti imeniten *Tridentinski zbor* katolških učencikov ino cerkvenih očetov, kateri se v pridgah ino keršanskih naukih toljkokrat h poterdenju katolške vére imenuje.

Res veliko je sveta mati katolška cerkev slabovérnih otrok skuz krive vére zgubila tudi po krajih naše Evrope; pa je toljko več v drugih deželah vérnih dobila, po katerih se je katolška véra oznanila. Kar ji je Luter z svojimi tovaršmi vernih vzel, ji je *Krištof Kolon* pridobil, ki je Ameriko, novi svet najdel, v katerih krajih se sveta katolška cerkev mladi. Niso nje premagali malikvavci, ne krivovérce, pa nje tudi ne bojo do konca sveta. Kristus je katolško cerkev na skalo pozidal; ino peklenske vrata nje ne bojo zmagale. Mat. 16, 18. Blagor torej nam katoličanam, ako se zdraviga nauka katolške cerkve zvesto deržimo, pa tudi lepo živimo po njem!

4. Kar pekel z vso sveto katolško cerkvijo ne more, jiše *po samim storiti* — cele srenje (fare), hiše ino ljudi pogubiti. Ino ta mu dobro nese; hudobni, zapelivi ljudje mu

pomagajo. Nar nevarnej sovražniki cerkve so njeni domači slabi kristjani, zapelivi sini ino hčere; oni sveto katolško cerkev preganjajo ino pekel polnijo. Le pogledjte, kako!

V enim kraji luč svete vére prav lepo sveti; čedne cerkve so polne boguslužnih ljudi. Častiti kipi ino križi po polji, svete podobe po hišah nam kažejo svetoželjne kristjane, kateri v tim kraji prebivajo. Zdaj pride *krivi učenik v ovčjim oblačili*, se nosi kakor pobožen mož ino sveto govori, na tihim pa ljuljke krivih naukov na čedno katolško polje zaseje. Preprosti kristjani se njegovih besedi primejo; ino kakor hitro se dušni pastirji ljuljke lotijo, njo poruvat, hudoben človek ljudi zoper duhovsko gosposko nadraži. Sosed vstane zoper svojga soseda, sestra nad svojiga brata, mož ino žena se razdvojita; svete vére luč vgasnuje, vmira keršanska ljubezn, ker v keršanskim nauki edinosti ni. Taka se v tistih nesrečnih krajah godi, v katerih je kriva véra doma.

Srečna srenja (fara) katira skerbne ino učene pastirje ima, pa tudi pridne ovčice, ki jih radi vbogajo. Ena sama beseda per farmanah več opravi, kakor po drugih krajah boben ino meč. Pritepe se *spriden človek* iz kaciga mesta alj grada, nosi gosposko suknjo na herbli, hudobno serce pa v persih. Visoko se vede ino učeno govori, ne obraja nebes ino se pekla ne boji. Cela fara ga tolsto gleda, pa tenko posluša; po malim pa tudi ljudje posnemati začno kar od njega vidijo. Ob nedelah ino svetkih brez službe božje ostajajo, ob petkih ino zapovedanih postih meso jedo, v cerkvi ne pokleknejo, razujzdano živé, pa še enkrat v leti se ne spovejo, tudi o veliki noči k božji misi ne gredo. Kdo je tiga kriv? Sovražen človek je to storil.

Srečna hiša ima pošteniga očeta, bogaboječo mater, nedolžne otroke ino čedno družino. Prileze k hiši kak izpriden žoldnir, kak rokodel po novi šegi, ino domačim svoje zmote razloži, ino mladim ljudem enekrat z svojimi lažmi kratek čas naredi. V enim mesenci že cela hiša v dobrim slabi. Sramožlivost hišo zapuša, nedolžnost jemle slovo, molitev peša ino sveto petje potihne. Prešerne pesmi se glasijo, nesramni marni slišijo; v kratkim cela hiša slabo sluje. Kdo je to storil? Sovražen človek je ljuljko pregrehe zasjal. Tako omoti hudoben sosed soseda, tovarš tovarša, slabo družinče svoje sohlapce ino dekle izpridi; kar pekel sam ne premore, to skuz svoje pomagavce stori, ino nar več vernih otrok tam

pobere, kjer skerbni pastirjev ino hišnih poglavarjev ni. *Nar huji sovražniki katolške cerkve so slabi stariši in gospodarji, duhovski pastirji ino deželski poglavarji*, kateri molčijo kedar je treba svariti, križam roke deržijo, kedar je treba strahvati. Kedar taki ljudje spijo, pride sovražnik, uči Kristus, ino zaseje ljuljko med pšenico — pridejo dušni tatje ino per takih steno katolške cerkve podkoplejo. Takih domačih sovražnikov svete cerkve nas Bog varji!

III.

Sveta katolška cerkev je žlahlno nebeško drevo, ženofovimu (gorčičnemu) zernu podobno, kateriga je Kristus vsadil. Deblo tiga drevesa je Rimska cerkev, vsih drugih mati ino sreda, ktiro sta viši apostola sv. Peter ino Pavl vtemelila, ktiro vladajo papeži, vidni poglavarji svete katolške cerkve na sveti. Kdor se Rimsko-katolške cerkve loči, se posuši ino pravi véri odmerje. — Vse druge škofije ino fare po sveti so zelene veje, ene matere katolške cerkve; mi pa njene mladike. To katolško drevo raste iz zemlje v sveto nebo; sam sveti Duh njega vertnar drevo poliva z svojmi gnadami ino za njega skerbi. Zvestejši ko se veja alj mladika svojiga debela derži, lepši raste ino zeleni, ter sad za nebeško kraljestvo prinaša. — Oh preljube moje ovčice! ne pozabimo, kako srečno lahko pod tim drevesam katolške cerkve živimo, ktiro je z presveto rešnjo kervjo Kristusovo, ino z kervjo toljko milijonov mučnikov zalivano. Deržimo se nauka, ki ga nas sveta katolška cerkev uči, zavživajmo gnade, ktire nam ona skerbna mati deli; ino naj bi prišel angel iz nebes, ino vam kaj družiga oznanoval, zunaj tiga, kar nas sveta mati katolška cerkev uči, naj bo preklet. Gal. 1, 8. Kakor pravovérni katolški kristjani bomo srečno premagali, ino kakor sv. Peter ino Pavl častite premage nebeški venec prijeli. Amen.

VI. GOD VNEBOVZETJA MARIJE DEVICE, ALJ VELIKA GOSPOJNICA.

Od Marijniga vnebovzetja.

Branje iz bukev Siraha 24, 11 — 20.

„**V**si se v Gospodi veselimo, ker častiten god obhajamo v čast preblazene device Marije! Njeniga vnebovzetja se veselijo angeli ino hvalijo božiga Sina.“ Tako nas vabi sveta katoliška cerkev v začetki denašne svete maše. Ino kaj bi se res ne veselili otroci svoje ljube matere, ktira je denašen dan to solzno dolino zapustila ino se povernila k svojimu Stvarniku, ktira povišana nad vse angele ino svetnike se per svojim božjim Sinu tam veseli, neprenehama za nas prosi ino nas k sebi želi. Podala se je Marija za Jezusam svojim Sinam v sveto nebo, nam pa zapustila svojo sveto podobo čednosti ino velike časti, kakor nam njo sv. Duh v bukvah Sirahovih 24, 11 — 20. prelepo popisuje.

I.

1. Vse je Bog čedno ino modro k svoji časti stvaril, vse stvari oznanujejo božjo slavo ino čast; alj nobena stvar ni tak popolnoma ino imenitna, ki bi svojiga Stvarnika spodobno ino vredno dosegala. Greh je strašen prepad naredil. Sklenit ljudi po božji podobi stvarjene z njih Stvarnikom pride Sin božji spočet od svetiga Duha, rojen iz Marije device — se včloveči ino podoba nevidniga Bogá pervorojeni izmed vsih stvari postane. Druga nar imenitnej vsih stvari je izvolena mati Jezusova, Marija blažena med ženami, ona vredna mati toljkiga Sina. Po pravici Marijo katoliška cerkev z besedmi slovi, katire sv. Duh od božje modrosti govori, rekoč: „Jaz sim iz ust nar Višiga prišla; moje prebivališe je na nar višim mesti. *Povsodi sim jiskala, kje bi zamogla*

prebivati, pa le v lastini Gospodovi mi je dopadlo stanovati.“ Blagor tudi nam. če naše serce tudi le per Bogú ino v tim kar je božiga svoje veselje jiše! Saj nas je Bog le za se stvaril; ino serce naše je nepokojno dokler v Bogú ne počiva. Sv. Avguštin.

2. Med vsemi ženami je bila Marija izvolena mati, de je pod svojim sercam nosila Sinu božiga. Lehko torej Marija po besedah Modriga pravi: „*On Stvarnik vsih reči, ki me je stvaril, je prebival v šotori mojiga telesa. Na to mi je pa tudi zapovedal ino rekel: V Jakobovim ljudstvu prebivaj, ino v Izraeli med izvolenimi svoj del (svojo dolo alj erbšino) imaj; ino med mojimi svetimi bodi ti korenina.*“ Vse to se je Mariji denašen dan dopolnilo. Bila je vzeta med stare Izraelske očake Abrahama, Izaka ino Jakoba (Izraela); nar prvi sedež je med izvolenimi v nebesih dosegla. V nebeškim Sioni zdaj stanuje, v svetim mesti Jeruzalemi zdaj prebiva, kteriga je nekdajn Jeruzalem le senca podobe bil. Tam med izvolenimi zdaj živi kakor korenina, po kateri vse izveličanje pride, ker je od nje Izveličar človeštva rojen. Med nebeškoj družinoy Marija stanuje, ktira per Bogú svoj del zavživa. — Oh kako lepo je Sin božji svojo drago mater povišal, katire srečno telo ga je nosilo, katire persi so ga dojile! Povzdignil ino poveličal bo pa tudi nas, če božjo besedo poslušamo ino tisto ohranimo.

3. Imenitno drevo je *Cedar na gori Libanon*; njegoviga lesu se červ ne loti; po jezer let starosti včaka. Koljko imenitnej je še Marija prečista devica, katire se tudi ni madež greha prijel. Tudi njeno deviško telo po misli očakov ni v grobi sperhnelo, marveč je bilo v nebeško kraljestvo sprijeto. Veličastno *kakor drevo Cipresa na gori Sion* zdaj Marija v nebesih živi. — Lepo košato je *Palmovo drerje*, ktiro nar lepši *krog mesta Kadex* raste, daja popotnikom senco ino sad. Še zlahtnej je Marija v svoji nebeški časti ino oblasti; ona zavetje revnih ino pribežaljse grešnikov. — Lepo so cvetle *rože okolj mesta Jeriho*, še lepši roža Marija v nebeškim raji cveti ino razveseljuje milijone ljudi, ki verjejo v Jezusa Marijniga Sina. — Veselo je gledati *zeleno oljko na polji*, ki zlahtno olje rodi, še željnej se oziramo v Marijo mater milosti božje, ki nam njo po svoji mogočni priprošni deli. — Zalo je gledati *zelen javor za potam*, ki na potoki košato raste, pa še lepši je Marijno veličastvo premišlovati,

ki ga v nebesih ima. — Drage so ljudem *žlahtne dišave ino mazila* iz prijetnih reči; še dražej so nam Marijne čednosti, vsim bogoljubnim dušam nar prijetnej izgled, naj jih posnemamo ino za njo po stezi keršanske popolnosti gremo. — Oh potegni nas za sebo, Marija, ljuba mati svoje otroke, naj za duham tvojih svetih čednost hitimo, ino srečno v tvojo nebeško družbo dojdemo!

III.

Star pregovor pravi: *Kakovo življenje, takova smert*. Lepo vmerje, kdor lepo živi. Kako lepa je bila Marijna smert, katire življenje bilo je golo Bogú služenje!

Dobrim otrokam posledne ure ljubeznive matere nar bolj v spomini ostanejo, nje slovo jim nar rajši na misel hodi. Mislim de bi tudi vi željni bili slišati kaj od Marije, kako je svoje lepo življenje na zemlji sklenila, posebno dones slišati, ko ravno spomin njeniga vnebovzetja obhajamo.

Sveto pismo nam od Marije matere božje le toljko pové, kar je za sveto véro potrebniga; od njenih poslednih dni molči ino tudi nje smerti ne spomni. Za toljko skerbnej so nam učeniki svete cerkve Marijino življenje popisali ino v posnemo izročili.

1. Ko se je Kristus, presvetlo sonce naše izveličanske vére v svete nebesa povernil, je še nekoljko let svojo ljubo mater *na tim sveti* popustil, naj bi ko svetla luna pervim vérnim kristjanam svetila z nebeško svetlobo, ki njo od izveličanskiga sonca, svojiga Sina ima; sebi pa še toljko lepši krono zaslužila. Jezus njo je na križi svojimu ljubimu Janezu izporočil, per katerimu je prebivala alj v mesti Efezi alj v Jeruzalemi. Sv. *Janez je za Marijo* skerbel kakor nar boljši sin za svojo mater skerbi. Kakor je bila od mladih nog vajena, je po mislih učenikov vsako jutro o polnoči vstala, molila do beliga dne ino premišlovala božje reči ino pa nauke Jezusove, ktire je toljko skerbno v svojim serci ohranovala. „Nekaka nadčlovečka (nebeška) čast se je v obličji božje Matere svetila, uči sv. Dionizj; ino če bi me véra ne učila moliti le eniga samiga Bogá, lahko bi bil Marijo po božje častil. Le samo pogledala človeka je ino ga vnela za sveto čednost, preobernila terdovratniga grešnika. Marijne besede sladkosti ino nebeške tolažbe polne so potolažile vsako žalost, odgnale

vse hude nagone, ter vnele serce za sveto ljubezn. Molila za grešnike pa tudi apostole je opominjala za grešnikov preobrnjenje skrbeti. Tudi od Marije preljubeznive matere je sv. Janez toliko ljubeznivo serce nadobil zgublene grešnike jiskali ino k Bogú povračati.

Bila je Marija, pravijo, nekoliko veči od sredne postave; lepo bistro njeno oko, podolgovat njeni deviški obraz, zadržanje sramožljivo, nje deviška noša častitliva. Nosila se je po domače brez vsiga lišpa; vsa Marijna podoba bila je živi razgled čednosti ino svetosti. Sv. Epifani, Nicefor, Simon Metafrast *). — Pač srečni prvi kristjani, kateri so lahko z Marijo govorili! pa srečnej še mi, če bomo po njenih stopinjah hodili.

2. De si je ravno Marija že veliko let po zemlji hodila, njeno serce je bilo v nebesih. Tudi ona je željela po besedah svetiga Pavla ločiti se ino z Kristusam biti, zapustiti dolino solz ino jiti v srečno deželo izvolenih. — Ko se je bila že sveta véra po vsih krajih razoznanila, je tudi *Marijna ura dotekla*. Angel ji je blezo veselo novico oznanil; ino kakor nekda je tudi zdaj vsa božji volji vdana izrekla: „Glej dekla sim Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi.“ Svetimu Janezu pové, ino on druge apostole pokliče, ktiri so se, kakor pravijo, ravno v Jeruzalemi mudili. Krog smertne poste le se znidejo vzeti od Marije slovo. Ni bila bolna; ne starosti, ne posebne človeške slabosti na deviškimi telesi Marijnim poznati bilo ni; ogenj ljubezni božje ločil je dušo trupla. Viditi apostole ino druge Jezusove učence krog sebe žalostne stati, jih tolaži, se svetimu Janezu za ljubeznivo skerb zahvali, ter obljubi pred sedežam milosti božje po materno za nje skrbeti. Marijne besede potihnejo, zvečerilo se je; Marijno obličje se razsvelli, ino Marijna duša se povzdigne k Jezusu, preblagimu Sinu njeniga telesa, ki njo sprejme v družbi angelov po besedah visoke pesmi: „Vzdigni se ino hitro pridi prijateljica moja.“ Veselo so njo sprijeli stari očaki ino preroki, ki so se toliko jezer let nje veselili. Pozdravili svojo Kralico vsi sveti mučenci, vse verste izveličanih so se razveselili Marijniga veličastva rekoč: „Kdo je ona ki vstaja kakor juterna zarja, lepa ko luna, kakor sonce izvolena, ino mogočna kakor vojska u versto postavljena?“

*) Quae non de fide tenenda, pro lubitu omitti possunt.

Z velikim veseljam spremijo Marijo pred sedež presvete Trojice, kjer je večni Oče svojo preljubo hčero — Sin božji svojo preljubo mater — sv. Duh svojo prečisto nevesto sprijel, ter njo posadil na prvi sedež med izvolenmi, ki ga ji je pripravil od začetka sveta. Vsa nebeška družina Marijo pozdravlja ino se svoje kralice veseli. Sv. Dioniz. Tudi mi se veselimo toljke Matere srečni otroci!

3. *Truplo Marijno* počiva ino zavživa spanje pravičnih; pa iz njeniga obličja svita nebeška čast, Apostoli sv. psalme pojo, ino véрни dragih dišav prineso po šegi jutrovih krajev Marijno telo v mazilo djat. V tenčico telo Marije zavijejo ino z rožami obdajo. U vert Getsmani njo neso, ji častit sprevod obhajajo ino vgrob položijo z rožami polepšan. Sv. Janez Damašcan. Tri dni ino noči so véрни v molitvih ino svetih pesmih per Marijnim pokopi prečuli; gotovo tudi angeli božji z njimi. Tretji dan, pripoveda sv. Atanazi, pride sv. Tomaž, ki je bil sprevod Marijin zamudil, ino prosi naj mu pokopališe odpro, videt saj enkrat še Marijno obličje. Kamen odvalijo, ino glej, nebeški duh se iz Marijniga pokopališa vali — Marijniga telesa ni; le tenčico ino Marijno hadro (ruto), pa nekoliko rož vidijo. Vsi začudeni se povernejo véрни od Marijniga groba, ter Bogá hvalijo, ki je (po misli svete katolske cerkve) telo, od kateriga je bil Sin božji rojen, trohnobe ohranil ino v nebesa vzal. „Kakor mi po pameti verjamemo, uči sv. Avguštin, de je Devica z dušo ino telesam v nebo vzeta, tako tudi lahko sklenemo, de je bila v maternim telesi sveta.“

Izveličar je šel v nebesa iz svoje lastne moči ko stvarnik ino gospod, angeli so ga kakor služevniki spremljali; Marija je pa bila v nebesa vzela skuz pomoč milosti v sprevodi angelov, kateri so njo podperali. Za to se imenuje prvi svetek (praznik) *vnebohod Gospodov*, ta pa *vnebovzetje Marije*. Sv. Peter Damjan. Nima njeniga svetiga trupla ne ljudstvo ne mesto, pa vsi imamo njo mogočno besednico v nebesih. Ker je Marija svetejši ino popolnejši od vsih angelov ino svetnikov, se ji tudi spodobi za Bogam perva čast. „Povzdignil njo je večni Kralj ne le nad očake ino preroke, nad vse svetnike, kateri kraljujejo v kralstvu veličastva, marveč tudi črez nar viši angele, črez vse vojske, nad Kerubime in Serafime, ter njo postavil kralico nebes ino zemlje. Tamo zdaj kraljuje na svetim mesti v radosti božji; pa tudi ne pozabi

de je bila hčer te zemlje, ljubi z neizrečeno ljubeznjo vse duše, ktire je njeni božji Sin odkupil z svojo kervjo, varje sosebno one, ki hodijo po njenih stopinjah, izprosi grešnikom, kateri v njo kličejo, odpušanje, slabim moč, žalostnim tažo, onim ki so v nevarnosti pomogo ino oteetje. Vse dare milosti je tak rekoč nje Sin njej v roke dal, pravi sv. Bernard, naj bi Marijo za svojo mater častili ino do nje zaupanje imeli.“

III.

Poglejte, preljube duše, Marijni sini ino hčere! tak se ji je dopolnilo, kar je Marija prerokvala od svetiga Duha razsvetlena rekoč: „*Moja duša poveljuje Gospoda, ino moj duh se veseli v Bogu izveličarji mojim, ker se je ogledal na niskost svoje dekle; glej, odsihmal bojo me srečno imenovali vsi narodi. Zakaj velike reči je meni storil On, ki je mogóčen ino sveto njegovo ime.* Luk. 1. 46 — 49. — Kaj bomo pa mi storili otroci Eve, kateri izdihujemo v dolini solz? Svojo ljubo Mater, nebes ino zemlje kralico hočemo vredno častiti, posnemati nje lepe čednosti ino njej dobri otroci biti. Ponižni hlapci ino dekle Gospodove, v križih ino težavah poterpežlivi se hočemo po Marijno v sveto voljo božjo podati. Priporočati se pa tudi hočemo ljubeznivi nebeški Materi, de prosi za naš vboge grešnike zdaj ino posledno uro, de kedar se tiga sveta ločimo, srečno k Mariji v nebesa pridemo. Amen.

VII. ANGELSKA NEDELA.

PERVA KIMOVCA.

Od tovaršije angelov varhov.

Branje iz II. knjig Mojzesa 23, 20 — 23.

Kako veselo je *dobriga prijatla* doma imeti, njemu povedati veselje ino potožiti žalost! Prijatlu zvestimu na persih sloneti je nebeška sladkost. Kaj de je le malo takih prijatlov

po sveti. — Kako dobro je *modriga tovarša* na pot dobiti, kateri nas v nevarnosti posvari, nam v nesreči roko podá ino nas podpera, de na težavnim poti ne onemagamo. Taki dobri tovarši na sveti so dragi. Kako srečni smo torej mi božji otroci, kateri od zibele do pogreba vsaki svojga zvestiga prijatla doma — ino modriga tovarša na poti — svojiga desniga *angela varha* imamo, kakor nas sveta mati katolíška cerkev uči, ter ravno denašno nedelo angele varhe vérnim posebnó častiti veli, po lepim denašnim branji iz II. knjig Mojzesa 23, 20 — 23. ktiro zasluži, de ga prav čedno premislimo.

I.

1. Bog je Izraelsko ljudstvo iz Egiptovske sužnosti skuz veliko pušavo v obljubleno deželo Kanaan peljal. Potreba je bilo popotnimu ljudstvu angela, naj bi ga vodil ino pripeljal v obljubljeni kraj. Angel od Očeta nebeškiga poslan bil je sam boži Sin; njega vidni namestnik pa Mojzes, vajvod Izraelskih otrok. Od njega govori gospod Bog Izraelskimu ljudstvu: „*Glej, jaz bom poslal svojiga angela, kateri pojde pred tebo, naj te bo varval na poti ino pripeljal v kraj, kateriga sim ti pripravil.*“

2. Tudi kristjani mi smo drago odkupleno božje ljudstvo, tudi mi gremo skuz nevarno pušavo zapeliviga sveta v obljubleno deželo nebeškiga kralstva. Tudi nam je Oče nebeški angela vsih angelov, svojiga lastniga Sina poslal, nas pripeljat v obljubljen kraj svetiga raja. Pa tudi vsakdo nas ima kakor popotnik iz časnosti u večnost posebej svojiga angela varha, de ga varje ino po pravi stezi pelja. Blagor mu kdor svojiga Angela poštuje, kakor nam sam Bog veli: „*Spoštuj angela ino poslušaj njegov glas kar te uči, ino glej de ga ne zaničuješ. V mojim imeni je per tebi; on ti prizanesil ne bo ako grešiš, ampak po zaslugi bo te posvaril.*“

3. Angel se imenuje poslan; za poslaniga se pa Gospod poskuša kateri ga pošle. Kdor poslanimu (angelu) kaj žaliga stori, se gospodu zameri; kdor pa angela božiga lepo ima, njemu je gospod Bog prijatelj, kar Bog sam oblubi: „*Ako angela glas poslušáš ino vse storiš kar ti jaz skuz njega povem, tak bom jas sovražnik tvojim sovražnikom, jih bom vdaril, kateri tebi hudo hočejo, ino jih saterl, ki tebe tlačijo.*“

Ugledno = gerske besede

Moj angel bo pred tebo hodil Oh kako veselo ino srečno je v tovaršiji angelov varhov hoditi; pa tudi skerbeti je naša sveta dolžnost z svojim angelam v sveti prijaznosti biti.

III.

Ko je hotel stari *Tobija* svojiga mladiga sina v stransko deželo poslati, je očeta močno skerbelo mladenču na pot dobriga tovarša dati. „Pojdi, je djāl slep starček (serec) ino pojšiš si zvestiga moža, kateri bo tebe za lepo plačilo po poti spremil.“ Mladi *Tobija* gre ino čudno verliga mladenčca sreča, ktiri je že na pot pripravljen bil. *Tobijev* ga ogovori rekoč: „Blagi mladenč, ali znaš pot v *Medjansko* kamor jaz jiti imam?“ Mladenč mu odgovori, de pot dobro vé ino gre z mladim *Tobijam* k očetu. Mladi *Tobija* vzeme od očeta ino matere slovo ino se z njim na pot poda. Lepo mladenč *Tobijeviga* vodi, vsake nevaršine reši, ga pošteno ino bogato oženi, ter ga srečno na očetov dom pripelja. Kdo pa je bil ta dober *Tobijev* tovarš? Bil je njega angel varh, veliki angel *Rafael*.

1. Kakor *Tobija* mlad ima vsakdo nas svojiga angela varha, kateri nas spremlja po nevarnim poti te ptuje dežele časniga življenja. *Angel* mladenču ino možu, on devici ino ženi vedno *na strani stoji*, pa tudi starčeka ino babele ne zapusti, ako mu sami slovo ne damo. *Angel* nam dobre misli ino svēte daja, nas pred hudim svari ino v dobro naklanja, če le slušamo nja dobre vdaje. „Gospod je svojim angelam vkažal za tvojo stran, de te varjejo po vsih tvojih potih, govori sv. Duh. Na svojih rokah te bojo (tako rekoč) nosili, de se ob kamen z svojo nogo ne vdariš.“ Ps. 90, 11—12.

2. Koljkokrat *dele* na robu strašniga prepada jigraje sedi, ter nevarnosti ne pozna v kateri se znajde. *Angel* varh *dete* varje de v globočino ne pade, ino če pade ga pristreže de se ne pobije. Huda *bolezna človeka na postel* verže; ni zdravila ni pomočnika za-nj; misli de mu posledna ura doteka. *Angel* mu pripelja človeka kateri mu pravo vračtvo (arcnijo) pové, ino v kratkim zopet ozdravi. *Po noči gre človek skus neznanu dobravo* brez tovarša; žive duše blizo ni, ino že razbojnik za potam na-nj preži, mu premoženje ino tudi življenje vzet. *Angel* varh sovražnika oplašči de izbeži ino potnimu žaliga ne stori, kateri se angelu varhu izroči. Tako

lepo se dopolnijo božje besede: „Glej, jaz pošlem svojiga angela, kateri pojde pred tebo, ino te bo varval na poti, ino te v kraj pripeljal, kateriga sim ti pripravil.“ II. Mojz. 23, 20. — Pozdravljen mi torej bodi moj desni angel varh, ti zvest tovarš ino prijatel moj! Ni se mi bati kedar se bliska ino gromi, ni me strah terde, temne noči, tudi kužne bolezni ino smerti se mi ni bati; saj moj angel mene varje ino za me skerbi. Ps. 90.

2. Pa kaj družiga se mi je bati: *hudobnih zapetivih ljudi*. Oni ki me v greh napeljujejo, me ob prijaznost in tovaršijo angela varha spravljajo, hodijo kakor rujoveči levi okrog, jiskaje koga bi pohujšali ino požerli, angelu varhu izderli; takih se je varvali. „Gorje svetu zavolj pohujšanja,“ tožuje Kristus. Svet bi greha konec vzel, ako bi angeli nedolžnih duš ne varvali, grešnikov zapeljanih na pot pokore ne spravljali.

V svoji lepoti angelski se *nedolžna duša* sprehaja; čista je njena vest, mirno je serce; lahko vesela Bogú hvalo prepeva, dokler ji angel varh na strani stoji. Nedolžnosti se pa tiho zapelivec prikrade, ji sladke besede daja ino njo v grešno djanje zapeljat želi. Mlado serce se že zapelvanju odpera, za hudobo se ogreva mlada kerv. Alj angel duši sveto grozo naredi, strah njo objide; ona izbeži ino svojo nedolžnost ohrani. Glejte, to angel varh stori, ki gleda obličje Očeta, kateri je v nebesih.

3. Pa vsakrat tudi angel varh tak srečen ni, de bi človeka vsaciga greha ovarval; veliko ljudi njegovim opominam serce zapera, angelu slovo da ino za graham potegne. Ti *razuzdan mladenč* med grešnimi tovaršami ukaš (juckaš), ti *zapeljana deklica* v slabi tovaršiji raduješ, tvoj angel pa za tebe žaluje ino prosi, Bog naj ti spet gnado preobnjenja ino resničniga pobolšanja da. Ino glej, angel te k lepi pridgi pelja, ti svete bukve v roke spravi, te rahlo k dobriemu spovedniku spravljaja, ti zvestiga prijalla alj prijatelco najde, de te posvari, pregrešno serce omehci ino *te na pravo pot pokore oberne*. Ino če ti zgublena ovčica svoje zmote spoznaš ino grehe prav milo objokaš, se angel veseli ino nosi tvoje solze pred sedež milosti božje, jih z zasluženjam Jezusovim združiti ino pravici božji za te poplačat. Za to pravi Kristus de je *veči veselje med angeli božjimi v nebesih nad enim grešnikom, kateri se spokori, kakor nad devet ino devet deset pravičnimi, kateri pokore ne potrebujejo*. Luk. 7, 10.

Te pa tvoj angel varh srečno do tvoje posledne ure spremi, ino se tebi začne na večer življenja mračiti, tud *za posledno popotnico tebi skerbi*. On ti pripelja praviga prijatela, ki te prijazno spomni, svojo hišo oskerbeti ino se k smerti pripraviti. On oskerbi, de ti po mašnika pošlejo ino tebe z svetmi zakramentmi previdijo ino pripravijo za dolgo večnost. Ino kedar se tvoja duša loči ino tebi lepo molitvico molijo: „Pridite svetniki božji, pertecite angeli Gospodovi, sprejmite njegovo dušo, ter njo nesite pred obličje Narvišiga,“ *vzeme angel varh dušo tvojo, če le v gnadi božji vmerješ, ino njo v krilo milosti božje занесе*. Srečni so torej vsi, kateri se svojiga angela zvesto derže. Oni bojo tamkaj z angeli gledali obličje Očeta nebeškiga; pravični bojo v nebesih kakor angeli božji. Mat. 22, 30.

III.

Oh vi sveti angeli varhi, vi zvesti prijateli naši, kako se hočemo vam vredno zahvaliti — kako vas dones prav počastiti? Trojno obljubo hočemo dones storiti, ponoviti z vami živo ljubezn ino tovaršije svete zvestost. Pervič vas hočemo *v živim spomini vedno imeti*, nikdar pozabiti de ste varhi per nas. Nočemo vas u veselji žaliti, v križah ino težavah vas hočemo v pomoč klicati, slušati v nevaršinah vaše dobre navdaje in dopolniti, kar nam velite. Vaši prijateli biti želimo, naj bo tudi Bog, ki vas je nam poslal, prijatelj naš. — Drugič hočemo *vaši pridni pomagavci biti*, svoje podložne, prijatle, tovarše ino tovaršice hudiga varvali in vam pomagati jih k nebesam voditi. Ljudem v nebesa pomagati je sveto angelsko delo. — Tretjič hočemo *grešnike svariti ino moliti za nje*, de jim Bog milost prave pokore da. Tako bomo vaši pomagavci na tim sveti, po smerti pa vaši tovarši v nebesih. „Hvalite Gospoda vsi njegovi angeli, hvalite ga vse njegove vojske.“ Ps. 118, 2. Pa tudi nas lepo varjte po nevarnim poti ino pripeljajte u večno veselje, de bomo z vami vekomaj hvalili toljko dobriga ino vsmileniga Bogá. Amen.

VIII. GOD ROJSTVA MARIJE DEVICE, ALJ MALA GOSPOJNICA.

Nar večí lepota zakonske žene.

Branje iz pripovedi Salomona kralja 8, 22 — 36. 1927. Javor

Nar lepši luč po noči je svetla luna na jasnim nebi; ona kaže prijazno popotnikom pot. Nar dražej zaklad v hiši je modra gospodinja; ona vso hišo kakor sonce zemljo srečno ino veselo stori. Nar večí lepota zakonske žene so pa pridni zdravi otroci; oni so matere nar lepši kinč (cir). Tako srečna mati je bila sveta Ana, ki nam je rodila Marijo prečisto devico, izvoleno mater Izveličarja vsiga sveta, katire častit rojsten god ravno dones obhajamo, ter Mariji v čast lepe prigovore beremo, ki jih je moder kralj Salomon 8, 22 — 36. od modrosti pisal. Spodobi se dones Marijniga življenja kaj lepiga povedati.

I.

1. Stariši Marijni so bili imenitniga rodu; njih prededeji so na sedeži Davidovim kraljevali; borno, pa pošteno so v mesteci Nacaret na Galilejskim živeli. Če ravno posvetniga bogastva per bajtici bilo ni, sta vender ljubi mir ino pa zadovoljnosti veselje per poštenih zakonskih bila. Joahim ino Ana, pravijo de je bilo Marijnim starišam lepo ime.

Sv. *Joahim* je bil priden gospodar, ino je z ovno kupčeval; sv. *Ana* je bila skerbna gospodinja, ino je domačijo lepo previdila, de je bilo vsiga za potrebo v roke vzeti. *Dvojne želje* sta pošteni zakonska posebne imela, dobiti zarod ino pa včakati obljubljeniga Mesija (odrešenika). Pač nista mislila, de bota ravno ona dedej ino babica toljko željno dočakaniga Izveličarja. — Tako dober Bog da, česar se človek ne nadja (trošta); mogočne iz sedeža verže ino

ponižne povzdigne, lačne z dobrim napolni ino bogate prazne izpusti.

Dolgo let nista sv. Joahim ino Ana otrok imela; že je Ana priletna ženka mislila brez zaroda vmreti, kar je Bog tudi njeno telo oblagodaryl. Rodila je blaženo hčero Marijo prečisto devico, juterno zarjo temnimu svetu. Oh koliko veselje bila je skerbni materi Ani toliko modra ino ljubezniva devica; bila je Marija srečniga zakona nar veči lepota ino čast. Imela sta pa tudi nar veči skerb svoje predrago dete čedno izrediti. Pravijo de je Marija v svoji mladosti v tempelni Jeruzalemskim služila, ino bil Simeon njej posebni oskerbnik. Tam v hiši svojiga nebeškiga Očeta se je učila postavbo božjo dobro razumiti, lepo moliti ino Bogú služiti, kakor se spodobi dekli Gospodovi.

Po smerti svojih starišev svetiga Joahima ino Ane, ktira sta u visoki starosti srečno vmrla, se je Marija zaročila Jožefu, pravičnimu stenarju (cimermanu), ki je bil rodu kralja Davida kakor Marija, ne bogat pa priden ino zastopen mož. Oh naj bi tudi sedajni ženini ino neveste toliko ne gledali na bogastvo kakor na pridne roke pa zastopno glavo — ne toliko na lepoto lica, kakor na poštenje serca, koliko več srečnih zakonov bilo bi! Sreča zakona je le božji dar, ki od zgoraj pride, ne po cesti pregrehe, marveč po stezi svete čednosti.

Ko sta Marija ino Jožef ravno v zarokah bila, je angel Gabriel Mariji pozdravljenje prinesil, de bo mati božiga Sina, odrešenika sveta. Velika je bila Marijna sreča, pa ji je tudi veliko žalosti ino terplenja prinesla. Jožef, Marijni ženin njo misli zapustiti. Nošeča mora po zimi v Bellehem k popisvanju jiti, z malim detetam Jezusam v ptujo deželo bežati ino poslednič clo pod križam svojiga ljubiga Sina stati. Alj Marija je bila neprenehama pokorna dekla svojga Gospoda, pa tudi zvesta zakonska žena svojimu možu Jožefu. Lepo za domačijo skerbela, de je teknilo kar je sv. Jožef prislužil. Po vsih potah je njega spremila, mu veselje poslajšala ino polajšala žalost, njemu zvesta tovaršica, dokler mu je pohlevno oči zaljnsila. Bog daj veliko takih zakonskih žen!

II.

Veliko vredna za vas, preljubi kmetje, je rodovitna *zemlja*, ki vas ino vašo družino redi; veliko vredna pa tudi pridna, modra *sakonska žena*, vsake hiše prvi božji dar. „Kdo njo bo najdil — terdno ženko?“ vpraša moder kralj Salomon. Ne on ki jiše bogate, ne on ki gleda lepoto, tudi ne on ki posluša žensko sladkoto; vse te lastnosti so ininjoče, goljufne reči. Zakonska žena mora po izgledi Marije ino svete Ane imeti *tri polne škrinje žlahtniga blaga*. Kaciga? — Vam bom povedal.

Perva škrinja zakonske žene mora biti polna *sakonske modrosti*, de vé zakonskiga moža prav spoznati ino poštovati, ga ljubeznivo ravnati, pa ne gospodvati — ga posvariti, pa mu tudi pokorna biti o pravim časi, ino voljno poterpeti, kedar za pomagati ni. „Serce moža se mora na zvesto ženo zanesti;“ veli Salomon. Zakaj tožujete, vboge žene, de imate hubobne može, de ste pogosto kregane ino tepene? Veste kaj vam manka? Zakonske modrosti nimate zadosti. Tudi sveta Monika je hudobniga moža imela, per njim veliko terpela; alj bila je modra ženka, v bridkosti poterpežljiva, v krizi tiha, v molitvi stanovitna, per vsim svojim djanji ino nehanji vsa ljubezniva, veliko skušana pa tudi potolažena, zdaj svetnica v nebesih. Taka modra zakonšica z božjo pomočjo svojiga moža, naj bi si bil lev, v jagne premeni ino ga lahko krog persta ovije. Kje pa se kupi taka modrost? Sv. Jakob na to odgovori: „Če kdo modrosti potrebuje, naj prosi Bogá, kateri vsim obilno da ino ne oponosi, ino se mu bo dala. Naj pa prosi z zaupanjem brez vsiga pomišljenja. Zakaj kdor pomišlja je morskemu valu podoben, kteriga veter goni ino sem ter tje meče. Naj ne misli tak človek, de bo od Gospoda kaj prijel.“ Jak. 1, 5—7. Prava modrost zakonske žene le od Bogá pride, se le per Bogú najde. Blagor torej možu ki dobro ženko dobi; z njo bo vžival vesele dni, kakor sv. Joahim z Ano ino sv. Jožef z Marijo.

Druga škrinja zakonske žene mora biti polna *hišne gospodarnosti*. Nima gospodinja praviga uma (zastopnosti), tudi premoženje nima teka. Kako čedno popiše moder Salomon skerbno gospodinjo! „Ona opravlja le dobro, nikolj hudiga dokler živi. Ona vzeme ovne ino prediva, ter prede z svojimi

rokami. Še je noč, ino že vstaja dajat delo svojim deklam, ter preskerbi živež domačim. Pridna ženka je kakor bogata barka, ktira nosi blago svoji hiši. Zime se ona ne boji; saj imajo vsi njeni domači za dvakrat preobleči se.“ Preg. 31, 10. Ali ne najdemo tudi v naših dneh le per tisti hiši vsiga dovolj, kjer je pridna, skerbna ino modra gospodinja? Modra, gospodarna žena tudi vboštvo posladi ino naredi borno bajtico v ljubeznivo prebivaljše. Prideš v kako hišo, le trikrat po hiši poglej, ino lahko boš spoznal, kaj gospodinja velja. Mož en vogel hiše derži, žena pa tri. — Zastonj tožujete toljko, žene ve, svoje može, de so vam prezapravlivi alj pa preskopi; saj u vaših rokah večidel božji blagodar raste. Ne delajo pa tudi prav gospodarji, ki gospodinjam zapirajo ino premoženje zakrivajo; le žena daja premoženju tek. Mož ki ženi prikriva, sreče nima. Ni vam potreba, gospodinje, možam skrivaj jemati; saj je tudi vaše, kar mož ima. Le pridno ino modro gospodinite kakor sv. Ana ino Marija; tudi per mali kmetiji skerbna gospodinja po malim veliko prigospodinji. — Gerd je pa tudi skopec, ki gospodinji za potrebo ne da, ino tako svojo lastno ženo krasti sili, ino gostokrat veči greh ima ko žena, katira prisilena jemle.

Tretja skrinja zakonske žene mora biti polna *materne skerbi* za svoje otroke. Kar skerbna mati otrokam stori, se z zlatam ino srebram ne plača. Kar mati per otroku zamudi, šola ne popravi ino palica ne poboljša. Skerbna mati doji mlado telo, ino uči nauka željno dušo svojiga otroka. Kakor sad na drevji lepoto ino dobroto od sonca pije, tako se mlado serce otroka po materi vije ino ravna. Mati je živo ogledalo otrok. „Žena odpre svoje usta, pravi Salomon, modrost ino milost je na njenim jeziki. Nje otroci vstanejo, ter njo blagoslove; tudi nje mož njo hvali.“ Kjer skerbne matere ni, tudi ni pridnih otrok. Od kodi so tvoji otroci toljko termasti in svojvoljni, nesrečna mati? Na rokah si jih imela, pa svojimu možu besedvala. Kako so tvoji deca tak jezovi ino kujavi? Glej v jezi si jim persi dajala. Zakaj so otroci tak mežavi ino zanikarni? Za to ker jih nisi iz mladiga snage ino lepiga reda navadila. Zakaj letajo vsi razgaleni, razkodrani ino nesramni? Zamudila si jih iz mladih nog učiti se sramožljivo oblačiti ino čedno nositi. Oh zdaj še le jokaš ino mile solze prelivaš, ker je serce odrašenih dec že preterdo, de bi se omehčilo. Hudobija se jih je že preveč prisušila,

kakor de bi jih z svojmi solzami omila. Pa le jokaj ino omivaj mati skerbno zmote ino pregrehe svojih otrok; solze ljubezni materne pred Bogam ne bodo zgublene. Tudi sv. Monika je z svojmi solzami svojiga zgubleniga sina Avgušтина prerodila. Tako tudi tvoje pravične žalosti ino molitve dober Bog ne bo zaverigel. Če ravno otroci tvojiga zdihvanja ne obrajtajo, dober Bog ga bo tebi v dobro zarajtal. Blagor tebi, mati, če boš na sodbi izreči zamogla: „Tukaj so, ktire si mi zaupal; nobeno se ni skuz mojo zamudo pogubilo.“ — Oh naj bi si matere sveto Ano v lep izgled ino Marijo v svojo pomočnico izvolile, svoje otroke ravno tak lepo ino skerbno redile, hitro bi se svet pomladil z dobrimi, pravičnimi ljudmi. Alj kakor drevo, takšen je tudi sad. Bog nam daj dobrih, skerbnih mater; one so zakona nar veči lepota, one so prva dragota sveta!

III.

Kedar je svoje dni skerbna mati svojo hčer možu dala, ji je *tri škrinje* (kište) *domačiga blaga* nadevala. *Perva škrinja* je bila polna *domačiga vbeleniga platna*, *hodnika* ino *tenciće*; *druga škrinja* je bila polna *močniga oblačila*, *mezelanov*, *krilov* ino *peč domačiga pripravila*. *Tretja škrinja* je bila nadevana *mehkih povesm* (prediva); ino verh vsiga je dobila nevesta od svoje matere prav dober kolovrat. — Te dote scer nima vsaka mati svoji hčeri dati, kedar njo omoži, vendar ji lahko tri škrinje blaga preskerbi, blaga veliko boljiga, kakor sim vam ga dones pokazal. *To trojne blago modrosti, gospodarnosti ino materne skerbi* je sveta Ana svoji ljubi hčeri Mariji oskerbela, njo Bogú črez vse prikupila ino po milosti božji toljko srečno storila, de Marijo zdaj vsi rodovi slovijo. Oh naj bi vse matere tudi to storile, postene žene, pridne gospodinje ino modre matere izredile! Naj bi vse žene nikolj ne pozabile, kar jim toljko lepo ino resnično sv. Duh pové: „Goljufna je priljudnost ino prazna lepota; žena, ktira se Gospoda boji, je hvale vredna.“ Amen.

IX. ROŽENKRANSKA NEDELA.

PERVA KOZOPERSKA.

Sv. Roženkranc v duhi ino v resnici moliti.

Branje iz bukuv Siraha 24, 14 — 16.

Otroci! rožic mi prinesite — žlahtnih rožic za vesel spomin Marije premagavke, kateriga dones sveta mali katolška cerkev obhaja. Kde pa bi zdaj rožic vzeli? Rožni cvet je že za letas davno minul; rožice so se osule. — Otroci! rožic mi poišite, ktire se ne osiplejo ino tudi po zimi lepo cveto, onih ki od zemlje do nebes žlahtno diše, katerih cvet se nam v nebeški venec plete. Jeli te drage rožce poznate? Oče nebeški nam jih je vsadil, Jezus božji Sin čedno ogrenil, sv. Duh pa polival ino jim dajal rast v prelepim verti (ogradi) božjim Marije prečiste device, kralice svetiga Roženkranca, kateriga častito nedelo dones obhajamo, pa tudi veselo bremo, kako sv. Duh v bukvah (knigah) Siraha 24, 14 — 16. božjo *Modrost* — sveta katolška cerkev pa v modrosti *Marijo* povišuje ino česti. Premislimo to skrivno branje, ino počastimo Marijo z tim tudi mi.

I.

1. Nar imenitnej vsih božjih lastnost je neskončna božja *modrost*, po kateri je vsemogočni Stvarnik nebesa, zemljo ino vse toljko čudno ino lepo stvaril, po kateri on vse ohrani ino obderži. Ta božja modrost je večna kakor večen je Bog, ino lahko po besedah svetiga Duha reče: „*V začetki pred vsim časam poprej ko je kaj jelo biti, sim že bila jaz per Bogu, bom pa tudi ostala ino celo večnost ne henjala, nikdar mene konec ne bo.*“ — Kakor je božja modrost nar imenitnej lastnost, je tudi *Marija* prečista devica nar imenitnej vsih stvari. Njo je Bog od vekov mater svojimu Sinu previdel,

njo nad vse stvari v nebesah ino na zemlji povišal, tudi njene hvale celo večnost konca ne bo, kakor sama veselo pove: „Poglej, odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi; zakaj velike reči mi je storil on ki je mogočen ino sveto njegovo ime. Luk. 1, 48 — 49.

2. Bog si je iz med vsih narodov v stari zavezi posebno Izraelsko (Judovsko) ljudstvo v svoje izbral ino je na poli skuz pušavo v obljubleno deželo v svetim šotori, v katerim je bila škrinja miru ino sprave, med njim prebival. Ravno za to si je tudi izvolila božja modrost per božjim ljudstvi biti ino je v svetim prebivališi pred njim (pred Bogom) stala, kakor ona sama govori. Ino ko je bila škrinja miru ino sprave, viden sedež božji, od kralja Davida na goro Sion zanešena, sim se tudi jas tamkaj vterdila, sim per tim ljudstvi svoje stanovitno prebivališče imela, ino v svetim mesti Jeruzalem počivala, v katerim je nar modrejši kralj Salomon Bogú veličasten tempel pozidal. Tam se je videla moja čast ino oblast; dokler je ves hajdovski svet tema nevednosti ino nespoznanja božiga pokrivala, je svetila Izraelcam v Jeruzalemi praviga spoznanja božiga lepa luč, svetloba božje modrosti. Častito bilo je ljudstvo božje; ono je bilo *lastina božja* imenovano, *Bog pa* ljudstva *dota* (erbsina). „Per tim ljudstvi, govori na dalej modrost, sim se vkoreninila, ter ga nisim clo nikolj zapustila. V družbi svetnikov (izvolenih božjih) je moj stan kjer prebivam.“ — Tako božja modrost sama od sebe pravi; ravno z temi besedmi pa tudi sveta katolska cerkev Marijo časti, katiro sedež modrosti božje imenuje. Tudi Marija je nar imenitnej sedež med svetnikami v nebeškim Sioni posedla, tudi ona je v novim Jeruzalemi, v sveti katolski cerkvi božjemu ljudstvu korenina božje pomoči. Marijo imenujemo *kristjanov pomočnico*, njo v pomoč kličemo ino posebno z molitvijo svetiga Roženkranca častimo. Gotovo bi te lepe molitve nebeško moč občutili, naj bi prav vedeli svet Roženkranc v duhi ino v resnici moliti. Pomislimo torej kako?

III.

„Blagor človeku (srečen je), kdor nad postavo Gospoda svoje veselje ima, ino njega postave dni in noči premišluje. On bo ko drevo polek studencov (rek) vsajeno, katiro sad

ob svojim časi rodi ino mu perje ne obleti. Vse karkolj počne mu pojde po sreči.“ Tako pobožen *David* uči Psalm. 1, 1—3., kateri je svojih *sto ino petred svetih psalmov* nepreneham preberal Bogú v hvalo ino čast. Tudi kristjani mi itnamo na mesti 150 psalmov, katerih veliko ljudi brati ne zna, pa tudi težko razumi, *petnajst svetih skrivnost* odrešenja ino izveličanja našiga, ki jih v svetim Roženkranci z molitvijo Česena si Marija *sto ino petdesetkrat ponovimo* ino prav lahko premišljujemo po noči kakor po dne, na poti kakor doma, Bogú v nar veči hvalo, Mariji pa v čast. Le pomislimo, kako lepo in lahko je to! Kedar rečemo: Jezus,

1. *Kateriga je Devica od svetiga Duha spočela*, se spomnimo neskončne *ljubezni božje*. „Toljko je Bog svet ljubil, de je svojiga edinorojeniga Sinu dal, naj vsi ki vanj verujejo, ne bodo pogubljeni, ampak večno življenje imajo.“ Jan. 3, 16. Oh pač vesela ino tolažлива je ta skrivnost za nas! „Ne obupaj o grešnik, kliče sv. Gregor, saj je tebi spet mogoče biti božji otrok, ker je Sin božji človek postal ino med nami prebival.“ — Jezus,

2. *Kateriga je Devica v objiskanji Elizabete nosila*. Pomislimo v tej skrivnosti resnično *prijaznost* Marije ino Elizabete, Jezusa ino svetiga Janeza kerstnika. Objísejo se, lepo pozdravijo, se med sebo čudežev božjih razveselijo ino Bogá neskončno vsmileniga hvalijo. Tako se vse dobre duše veselijo z veselim ino žalujejo z žalostnimi, kakor sv. Pavl opomina. Rim. 12, 15. Le takih prijatlov in prijatelc — le take žlahte je Bog vesel. — Jezus,

3. *Kateriga je Devica v Betlehemi rodila*. Kdo bi se ne razjokal prav premišlovaje skrivnost rojstva Sinu božiga! „Kakor majhno dete je hotel na svet priti on (božji Sin), ki noče de bi se ga bali, ampak želi, naj bi ga ljubili,“ pravi sveti Gregor. Dokler se nismo premogli mi k njemu povzdigniti, se je on k nam približal.“ Oh neskončno *velik Bog, tebe hvalimo; malo dete božje, tebe ljubimo*. — Jezus,

4. *Kateriga je Devica v tempelni darovala*. Po svojim darovanji nam je Marija lep *izgled pokoršine* dala. Dopolniti zapoved božjo ino svoje cerkve se ni sramovala svoje božjo dete v tempel prinesiti ino dar vbogih opraviti, ker ni premožna bila. Ni pozabila kar sv. Duh veli: „Boljši je pokoršina kakor darilo, ino slušati (vbogati) več velja, kakor bogato darovati; zakaj vstavljati se (božjim zapovedam) je toljko

greh ko vraževati, ino ne vbogati je toljko hudo ko malikvati.“ I. Kralj. 15, 22 — 23. — Jezus,

5. *Kateriga je Devica v tempelni najšla.* Pač lepo ta skrivnost stariše ino otroke uči *Bogú zvesto služiti*; stariše, naj otroke skerbno v cerkev vodijo, kakor hitro za to odrastejo, kakor sta Marija ino sv. Jožef Jezusa v tempel božji peljala; pa tudi otrokam kaže v cerkvi božje nauke zvesto poslušati, kakor Jezus božji mladenč, ki je toljko modro odgovarjal ino učenike poprašaval, de so se mu vsi čudili. „Taka pobožnost (andoht) je za vse dobra, uči sv. Pavl; ona za sedajno ino prihodno življenje obljubo ima.“ I. Tim. 4, 8.

To je prvih rožic pet veseliga dela svetiga Roženkranca, pet zlahtnih rožic nedolžnosti, katire je vsadil Jezus skuz svoje včlovečenje. Vsaditi je moral pa tudi grešnikom v odrešenje *pet rudečih rožic terpenja*. — Jezus,

6. *Kateri je na Oljski gori kervav put putil*, je vsadil rudečo rožo *popolnoma podanja v sveto voljo božjo*, rekoč: „Oče, ako je mogoče, naj kelih terpenja memo mene gre; pa ne moja, temuč tvoja volja naj se zgodi.“ Mat. 26, 39. Oh naj bi se tudi mi v sveto voljo božjo izročili, kedar se nam hudo godi, naj bi v svojih težavah prosili kakor Jezus rekoč: „Oče! ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti; tvoja sveta volja naj se zgodi.“

7. Drugo kervavo rožo je vsadil Jezus na dvori Pilatuža, *kateri je bičan (gajžlan) bil*. Jezus k stebri priklenjen, nevsmileno z šibami raztepen v eni kervi stoji, nas kliče ino nam veli: „Oj vi vsi, ki po poti memo hodite, pridite ino pogledjte, ali je bolečina toljka ko je moja bolečina.“ Jer. žal. pesm 1, 12. Kako lepo ino živo nas Jezus v tej svoji skrivnosti terpenja *poterpežljivosti* uči! Pač rože sadi, kdor voljno poterpi.

8. Tretjo rožo terpenja je vsmileni Jezus vsadil med grozovitnimi trinogmi, *ki je z ternjam kronan bil*. Kakor nedolžno jagne med volkami, Jezus med sodnimi hlapci molče sedi, ternovato krono na glavi, raztergan plajš krog ram, slab terst pa v rokah, opluvan ino nevsmileno zaničvan od malopridnih ljudi, ter nas *krotkosti ino pohlevnosti* uči, rekoč: „Učite se od mene kako sim krotek ino serca ponižen, ino bote pokoj najdlji svojim dušam. Mat. 11, 29.

9. Šterto rožo terpenja je sadil Jezus po kervavim poti na goro mertvaških glav, *kteri je za nas težek križ nesil*,

nam zapustivši kersanske *stanovitnosti* živ izgled. So težavne naše dela, so težke dolžnosti našiga stanu, ne obupajmo. Jezus z težkim križam obložen nas prijazno za sebo kliče, rekoč: „Kdor hoče za meno priti, naj sam sebe zataji, svoj križ zadene vsak dan ino hodi za meno.“ Mat. 16, 24. „Le kdor do konca zvest ostane, bo izveličan. Mat. 10, 22.

10. Peto rudečo rožo terplenja je vsadil Jezus na gori Kalvarji, *kateri je za nas križan bil*. Na Golgati je veliko opravilo našiga odrešenja dopolnil rekoč: „Dokončano je. Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo.“ Luk. 23, 46. Jan. 19, 30. Po tim je glavo nagnil ino vmerl. „Tako je moral Kristus terpeti ino v svoje veličastvo jiti.“ Luk. 24, 26. *Terplenja pot tudi nas v nebesa pelja*. Oh, naj bi tudi ravno tak stanovitno za Jezusam hodili ino posledno uro izreči zamogli: „Dopolnjeno je. Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo.

Pa tudi terplenja bo za pravične skoraj kraj, kakor se je Kristusu u veliko čast ino v neizrečeno veselje premenilo. To veselo resnico nam priča svetiga Roženkranca častiti del. Jezus,

11. *Kateri je častilo od mrtvih vstal*. Vstajanje Kristusovo je nar lepši roža veselja naše svete vere. „Pride ura, govori Kristus, ktiro bojo vsi po grobih glas Sinu božiga slišali, ino iz njih pojdejo; kateri so dobro storili vstat v življenje, ktiri so pa hudo delali, vstat v obsojo. Jan. 5, 28—29. Te resnice vstajanja našiga je vstajenje Kristusovo živ pečat. Tudi mi bomo od mrtvih vstali, Bog daj de bi le srečno! Jezus,

12. *Kateri je častilo v nebesa šel*. Ta resnica je nar lepši roža našiga upanja. „V hiši mojga Očeta je veliko prostora; grem tudi vam kraj pripraviti,“ ljubi Jezus veli. „Zopet hočem priti ino vas k sebi vzeti, de kjer sim jaz vaš gospod, bote tudi vi moji služavniki.“ Jan. 14, 2. Oh presladke besede Jezusove za vse vérne otroke Eve v tej dolini solz! Le pridi vsmileni Jezus ino nam saj kak majhen kotec odkazi tam v kralestvi svojiga veličastva.

13. Jezus, *kateri nam je svetiga Duha postal*, nam jo skuz to prelepo rožo zasadil prave goreče ljubezni. V podobah ognenih jezikov se je sv. Duh nad vérne razlil; ogenj je pa podoba ljubezni. Zato veli Jezus: „Ogenj sim prinesil iz nebes, ino kaj hočem kakor de se vnema, ne požigati ampak oživeti serce ljudi za pravo kersansko ljubezn. „Daj mi

ljubezn ino pa gnado svojo, o Bog! kliče sv. Ignac, ino sim bogat zadosti.“ Samo prava ljubezn božja ino pa bližniga nas gotovo srečne stori. — Prave žive ljubezni prelep izgled nam je Marija mati božja, katiro v svetim Roženkranci počastimo rekoč: Jezus,

14. *Kateri je tebe, Devica, v nebesa vzel.* Veselo pot na srečen dom nebeškiga Očeta nam je Marija pokazala, v srečno hišo, katiro niso človeške roke storile, ampak katiro je Oče nebeški od začetka sveta vsim pripravil, ki njemu zvesto kakor Marija služijo. Tudi nas totaj za Marijo pot pelja. Le skerbiamo, de prave steze ne vgrešimo ino prejmemo srečno krono nebeško, kakor Marija,

15. *Katiro je Jezus v nebesih kronal.* Prelepo nam ta resnica nebeško plačilo pokaže. Bili so dnevi Marije dnevi pravičniga življenja, pa tudi velikiga terplenja; tudi Marija je morla terpeti ino tako za svojim božjim Sinam v nebeško veličastvo jiti. Zdaj se ji tam stokrat poverne, kar je tukaj za pravice del hudiga prestala. Mariji se dopolni obljuba Jezusova: „Blagor vam, kedar vas bojo kleli ino preganjali, ino vse hudo zoper vas lažnivo govorili zavoljo mene; veselite se ino od veselja radujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“ Mat. 5, 11 — 12. „Ni oko vidilo, ne uho slišalo, ino še nikomur ni na misli prišlo, kar je Bog tistim pripravil, kateri njega ljubijo.“ 1. Kor. 2, 9.

Poglejte, tak se nar večí skrivnosti premišlujejo — se sv. Roženkranc v duhi ino v resnici moli, tak se duhovske rože Bogú ino Mariji u venec spletajo. Molitev brez pomislika bi bila roža brez zlahtniga duha. Le tiste rože ki v molitvi iz čistiga serca rastejo, Bogú ino Mariji dopadejo. V duhi ino v resnici molimo svet Roženkranc.

III.

Ko so sveto devico in mučenico *Dorotejo* (Rotijo) k smerti peljali njo ob glavo djat, se ji približa neverni mladenč *Teofil* njo zasmehvaje rekoč: „Čuj ti nevesta Kristusova! pošli mi nekoliko jabelk alj pa rož iz raja svojiga ženina, od kateriga toliko praviti veš.“ Sv. Rotija mu pohlevno obljubi: „Boš prijel česar poželiš. Verjami; hočem ti jih poslati.“ Mladenč se posmehuje ino med svoje tovarše gre, sv. Rotija pa na moriši poklekne ino dušo svojo nebeškemu

ženinu izporoči. V tim zagleda angela v podobi zaliga mladenčá poplek stati ino v torilci tri lepe jabelke pa tri dišeče rože deržati. Sv. Rotija mu reče: „Prosim te, jidi ino jih Teofilu nesi rekoč: Rotija ti pošle to sadje ino pa te rože iz verta svojiga ženina.“ Bila je ravno huda zima, rož ino jabelk ni bilo dobiti. Teofil se zavzame, gnada božja ga objide, prime rože ino na ves glas zaupije: „Ni družiga praviga Bogá kakor je Bog kristjanov; od te dobe hočem njega častiti, le njega moliti. — Kakor sv. Rotija Teofilu — je izročila Marija po svetim Dominiku tudi nam tri rože, treh delov svetiga Roženkranca spomin, tudi nam, naj bi kakor Teofil premišlovali, ino pridno molili, oživljali v svojim serci pravo véro, terdno upanje ino keršansko ljubezn. Enkrat nam bojo, kedar vmerjemo, roženkranc na terde roke djali v znamenje de smo katolški kristjani svoje življenje dokončali; drugoverci Roženkranca ne molijo. Oh naj bi tudi angeli v svetim raji naši duši krono nebeških rožic prinesli! Amen.

X. OBLETNICA POSVEČENJA VSIH CERKUV.

TRETJA NEDELA KOZOPERSKA.

Kristjanov trojni dom.

Branje iz skrivniga razodenja sv. Janeza apostelna- 21, 2 — 5.

„**Ljubo doma, kdor ga pozna**“ nam star pregovor pravi, nas pa tudi vsakdanja skušnja uči. Plica v svoje gnezdo — dete v svojo zibelo rado leti, mladenč iz dalnih krajev — deklica krez hribe ino doline hiti na ljub dom očeta ino matere svoje. Ljubo doma kdor ga ima; za to si vse jiše svojiga doma, pa le malo jih spozna kde je prav za prav doma. „Nimamo tukaj obstojočiga mesta, uči sv. Pavl, ampak prihodniga jišemo.“ Hebr. 13, 14. To prihodno mesto nam pa sv. apostol Janez ravno v denašnim branji skrivniga razodenja 21, 2 — 5. pokaže. Poglejmo tudi mi dones nam pripravljen večen dom.

II.

1. Sv. Janez evangelist, on Jezusov poseben ljubej, je bil za svete vére del na kamenit otok *Palmoz* kakor ubežnik v sužnost potisnen. Huda se mu je godila; moral je z ver-nimi kamnje lomiti ino sekati, u veliki vročini ino per sla-bim živeži težko delati. V tim terdim kraji se je svetimu Ja-nezu Kristus pokazal, njemu čudne prihodne reči razodel, kako se bo sveti katolški cerkvi godilo, de bo premagala tukaj Judovske zmote ino Hajdovske hudobije ino kraljovala tamkaj v nebesih. Te prihodne reči je sv. Janez na povelje Kristusovo za podučenje in oveselenje Kristijanov v knige (bukve) popisal, katerim je *skrivno razodenje* ime, bukve v katerih je po besedah sv. Hieronima koljkor besed toljko skrivnost. Potreba je torej to skrivno razodenje varno brati ino ne prederzno razkladovati; lehka je zmota ino pa mno-gim škodliva.

2. V podobi Jeruzalemskiga mesta nam Kristus v de-našnim čitanji svojo sveto cerkvo pokaže. Svoje dni so imeli mesta za kraljeve neveste. Nar imenitnej mesto stariga za-kona bil je Jeruzalem, sedež Judovskih kraljev. V Jeruza-lemi je bil svet tempel, vidno prebivališče praviga živiga Bogá; za to se je reklo Jeruzalemu sveto mesto. To staro mesto Jeruzalem bilo je slaba pripodoba svete katolške cerkve na tim sveti ino božiga kralstva v nebesih. Od tiga sv. Janez govori, ko piše: „*Tiste dni sim videl sveto mesto nov Jeru-zalem, sveto mlado cerkev Jezusovo, priti iz nebes od Bogá na ta svet, lepo naravnano ino olepšano kakor nevesto Je-zusovo, ki je okinčana (ocirana) svojimu ženinu, kedar za njim k poroki gre.*“ — Sveta keršanska katolška cerkev je duhovska nevesta Kristusova, Jezus je ženin njej; svete cer-kve kinč alj lepota so bogoljubni, pravični kristjani, njih svete čednosti ino pa dobre dela. Oh de bi tudi mi bili naše svete matere katolške cerkve lepota!

3. Sv. Janez ni vedel kaj to novo mesto pomeni, ktiro se mu je vidilo kakor bi iz nebes prišlo; alj zaslišal je velik glas iz trona božiga: „*Glej to je prebivališče božje s ljudmi, sveta katolška cerkev, v kateri bo s njimi Bog prebival. Pru-voaverni vsi bojo v prihod njegovo ljudstvo, ino sam Bog, Je-zus Kristus bo njih Bog s njimi do konca sveta.*“ — Poglejte,

tako v naših posvečenih cerkvah pravi živi Bog Jezus Kristus v presvetim rešnim Telesi z nami prebiva; tukaj je med nami njegovo prebivaljše. Iz gole ljubezni do nas Jezus med nami živi; ljubimo ga torej tudi mi, ker nas je on poprej ljubil.

4. Kakor je pa naša posvečena cerkev hiša božja ino prebivaljše nar Višiga, tako so tudi cerkve vrata nebeške, skuz katire v božje kraljestvo pridemo, v tisti srečen izvolen kraj, kjer bode Bog vse naše solze obrisal, ako srečno k njemu dojdemo; *tamo v nebeškim Jeruzalemi, kjer ne bo smerti, ne žalovanja več, ne vpitja, ne bolečin; zakaj vse poprežno, ki se je na sveti godilo, bo tam minilo.*“ H poterdenju de bo timu taka, je videl sv. Janez nebeškiga kralja na troni sedeti, ki mu je djal: „*Glej, vse novo storim: novo življenje, novo veselje.*“ — Oh kako bo pač tam lepo, v nebeškim Jeruzalemi, na sveti gori Sion! Bog nam daj srečno dojiti v srečen nebeški dom! — Kdor pa želi srečno totaj priti, si mora na tim sveti za trojin dom skerbeti, kteriga je Bog vsacimu človeku odločil.

III.

Bog je odkazal drevju prostor, *plicam gnezda, lesicam berloge, človeku je pa trojin dom odločil, za kateriga vsakdo skerbeti ima.*

a) Pervi dom je naša čusna hiša, v kateri smo se rodili, v kateri živimo ino si kruha služimo. Tej domovini smo dolžni skerbeti,

1. *Za premoženje*, de ga svojim mlajim nastopnikom tako čedno zapustimo kakor so nam ga naši spredniki zapustili. *Zapravljivi gospodarji*, ki domačiji ponidama les posekajo, travnike ino polje popredajo, so svojim ljudem tatje ino sovražniki svojimu domu. Takim velja kar Kristus od krivičniga hišnika pravi: „*Raj to slišim od tebe? Daj rajtingo od svojiga hišvanja; zakaj posihmal ne boš mogel hišvati.*“ Luk. 16, 2. — *Otroci* ki svojim starišam kradejo ino pravijo de ni greh, so vbijavcov tovarši. Prip. 28, 30. — *Družina* ktira gospodarju ino gospodinji škodo dela, je domač tat. Svoje dolžnosti zvesto storiti se pravi za premoženje svoji domačiji skerbeti. — Svojimu domu smo dolžni skerbeti.

2. *Za poštenje*, de se vsakimu pravica da, krivičniga blaga pod streho ni, pa tudi hudobno, pregrešno djanje

doma ne terpi. Krivično blago per hiši ino pa moli v pšenici; en krivičen krajcar deset pravičnih požre. Pregrešno življenje ino pa kuga per hiši; od daleč se mormo taciga vogla zogniti. Hočemo pošten dom imeti, mormo skerbeti de Bog per nas razžalen ino bližen pohujšan ne bo. Slaba hiša taka, h kateri dekile poštene pridejo nuseče pa od hiše gredo, hlapi nedolžni v službo stopijo, vsi razvajeni ino razujzdani pa službo zapustijo. Kjer poštene hiše ni, taj po nevesto noben pošten ne pride, takih domačih se vsakdo boji. Domačija brez poštenja ino pa roža brez žlahtniga duha. — Skerbeti imamo per svoji domovini

3. *Za božjo čast.* Vsaka keršanska hiša ima biti tempel božji, vsak hišni gospodar svoji hiši škof, kakor sv. Avguštin pravi. U vsaki keršanski sobi (jisp) se spodobi podoba križaniga Jezusa, ki je kristjanov duhovsko orožje. Pa tudi podobe prijatlov božih, svetnikov tistiga stanu, kateriga so prebivavci, se ne smejo pogrešati, kakor obraz (kip) Marije device, svetiga Jožefa; na kmetih tudi svetiga Izidorja, svete Notburge i. t. d. imeti je prav, naj nas svetih čednost pomnijo ino pa svoje mogočne prošnje per Bogú. Varvati nam je, de se doma ne kolne, ne klafa, ne opravlja, ne ogovarja ino Bog ne žali, ne po noči ne po dne. Potreba je pa tudi skerbeti za domačo službo božjo, de se moli zjutraj ino zvečer, pred jedjo ino po jedi, posebno pa ob svetih večerah. „Molitev gre gori, milost božja pa dol,“ priča sv. Avguštin. V hiši v kateri se Bog prav časti, je sv. Duh doma. Lepo sv. Pavl vérne k timu opominja rekoč: „Alj jeste alj pijete, alj kaj družiga delate, vse k časti božji storite.“ I. Kor. 10, 31.

b) Bila bi pa žalostna za nas, ako bi le samo en dom, časno pohištvo, imeli. Koljko jezerov ljudi z Kristusam govori: „Lešice imajo jame, in ptice neba gnezda, Sin človeka pa nima (svojiga), kamor bi svojo glavo naslonil.“ Mat. 8, 20. Tudi bogatinov dom dvoje dvuri ima; per enih človeka na dom prineso, skuz druge ga na vselej odnesejo. Blagor nam torej, de še na tim sveti *drugi dom imamo: svojo farno Bogú posvečeno cerkvo*, v kateri smo vsi véni prav za prav doma. V starim zakoni so Izraelci svet šotor imeli, pod kraljam Salomonam so Bogú imeniten tempel pozidali, kamor so se zhajali kakor v hišo svojiga Bogá. Per nas kristjanih je posvečena farna cerkev vidno prebivaljše božje, v kateri je

božje milosti tron. Posvečena veža božja je cele fare duhovsko serce, kamor se vsi izdihleji pošiljati — vsih oči obračati imajo. V tej sveti hiši božji smo vsi enaki otroci božji, za vse je pogernjena miza božja, vsem se beseda božja razlaga; ino kedar se bomo tiga sveta ločili, bojo naše trupla per tej cerkvi počivale, v tej hiši božji pa opravljala za naše duše nekervava daritev svete maše, ko bo že davno veter naš prah na vse kraje sveta razvel. Ali ni tedaj farna hiša božja pravi naš dom, hiša brezštevilnih božjih dobrot? Po tim je pa tudi naša dolžnost

1. *Za cerkveno lepoto skerbeti.* Kedar memo hišniga vogla greš, strehe ino okna pogledaš, hitro lahko poznaš, kaj gospodar ino njegova družina velja. Ino ko v farno cerkvo stopiš, se po altarjah ogledaš, vidiš cerkveno ino mašno pripravo, slišiš orgle ino zvonove peti, lahko po tim sodiš, koliko dušni pastir ino pa vernih čreda velja. Naši nekdanji predniki so nam toljko lepih cerkuv pozidali, mi jih bi pa zapustili? Oni so si za hišo božjo toljko prizadeli, nam bi pa v nemar bila? Ako kaj za cerkev damo, saj ne dajamo svojiga, temuč le nekaj tistiga blaga, ki smo ga od Bogá prijeli. „Jaz ljubim lepoto tvoje hiše, o Gospod, ino kraj v kterim tvoje veličastvo prebiva.“ Ps. 25, 8. Tako je pobožen David molil, tako naj vsak pobožen kristjan izdihuje ino po svojim premoženji cerkvi pomaga, de bo domača cerkev vredno prebivaljše toljkiga kralja, kteri med nami tukaj prebiva. Ino kedar posledno izporočilo (testament) delaš, premoženja dovolj, potrebnih delčičev (erbov) pa nimaš, ne pozabi svoje farne cerkve, per kateri boš počival. Sveta skerb za Bogú posvečeno cerkev je lepo znamenje prihodniga izveščanja.

2. *Imamo skerbeti za vredno poštolvanje ino čast Bogú posvečene cerkve.* Ta kraj je svet, na katerim mašnik molijo. Na kralovim dvori vojšaki pred kralovo stanico na straži (vahti) stoje ino varjejo, de se kralju žaliga ne zgodi; koliko-krat bo pa med nami Kralj vsih kraljev v presvetim rešnim Telesi žalen! — Ko je Jakob stari očak na poti v ptujo deželo v senjah visoko lojtro (leco) iz zemlje v nebesa stati, po lestvi pa angele gor ino dol hoditi videl, je iz spanja planil ino ves prestrašen zaupil: „V resnici! tukaj je hiša božja ino vrata nebeške.“ I. Mojz. 28, 12. Sveta groza ima objiti tudi nas, koljkorkrat v cerkvo pridemo, alj iz cerkve

gremo. Sv. Martin imeniten škof je vsikdar trepetati jel, kedar je v kako cerkvo stopil. Na vprašanje zakaj? je odgovoril: „Kaj bi se ne tresil, ker pred svojim Sodnikom stojim.“ Ne pozabimo v cerkvi tudi mi, da pred živim Bogom stojimo, ktiri nas bo nekdej oestro sodil. Pa tudi od daleč počastimo vežo božjo kakor hitro njo vgleدامو. „Tvoji hiši, o Gospod, se spodobi čast.“ Ps. 92, 5. — Skerbeti imamo naši farni cerkvi

3. *Za pridno objiskvanje.* (Ni prav, da se brez pravih vzrokov (uržahov) v tuje cerkve hodi; domača cerkev je za domače farmane.) Doma se vsako nedelo ino zapovedan praznik (svetek) za farmane sveta maša služi, tukaj beseda božja oznanuje, ino sveta mati katolska cerkev goreče želi, da bi farmani v domači cerkvi z svojim pastirjam združeni bili. Trid. sej. 24, 4. V starih časih je sveta cerkev tiste očitno pokorila, ktirih ni bilo tri nedele alj praznike v svoji farni cerkvi per sveti maši. Kdor ima v stransko faro bližej ino pogoje v tujo cerkvo hoditi želi, naj si od svojiga dušniga pastirja dovoljenje izprosi. Domačo farno cerkev imajmo pred vsemi drugimi v časti kakor otroci svojo mater; ona je naš drugi dom ino vrata nebeške, skuz katire v svoj tretji dom pridemo.

c) Kamo so tisti svetoželjni kristjani, ktiri so prvi kamen k tej cerkvi vložili? Kde so tisti keršanski dobrotniki, kteri so njo tako zalo okinčili (ocirali)? Kje so tisti škof, kateri so njo posvetili — kamo tisti mašnik, kteri so prvi v tej cerkvi sveto mašo peli? Zaupamo da so per Bogú na tretjim domi v svetih nebesah. Oh skerbimo tudi mi za svoj posleden, tretji dom v nebeškem kraljestvi. Skerb za nebeški dom mora trojna biti.

1. Skerbeti imamo za keršanski nauk, za prave vére svetlo luč, ktira v dolgo večnost sveti ino na Očetov dom pravo pot kaže. „Jaz sim pot, resnica ino življenje; noben ne pride k Očetu kakor skuz mene.“ Jan. 14, 6. Skerbno torej učite stariši svoje otroke, gospodarji svojo družino keršanskiga nauka doma, pa jih tudi še skerbnej v cerkvo pošiljajte; zakaj: „To je večno življenje, pravi Kristus, da spoznajo tebe samiga praviga Bogá, ino Jezusa Kristusa, kteriga si poslal. Jan. 17, 3. Kdor Bogá prav ne spoznava ino Bogú prav služiti ne vé, kako bi tak v nebesa prišel? Ali ga bi cesar v službo vzel, kdor se za cesarja še ne

zmeni? — Pa ni zadosti samo vedeti, potreba je tudi po keršansko ravnati. „Ne vsaki, kateri mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo; ampak kdor stori voljo mojiga Očeta, ki je v nebesih, on pojde v nebeško kraljestvo,“ veli Kristus. Mat. 7, 21. Ako so tedaj v fari ob nedeljah ino praznikah kerčme pivcov polne, cerkva per keršanskim nauki pa prazna; ako v enim kraji možje na mesti v cerkvo ob nedelah na cesto brez potrebe vozit hodijo; kjer se mladenči ino dekleta razujzdano pomikajo, stari pjančvajo, mladi rajajo, tam svete vére luč vgasnuje ino taka nesrečna srenja (soseska) po široki cesti v pogubljenje gre. Žali Bog, de je takih toljko!

2. Hočemo za svoj tretji dom skerbeti, mormo *svete zakramente pogosto ino vredno prijemati*; dajo nam hrano za večno življenje. Potreba je nam k spovedi jiti po vsakim smertnim grehi, de v smertnim grehi ne vmerjemo. „Pripravljeni bodite, uči Kristus, ker ob uri, ktire ne veste, bo Gospod po vas prišel.“ Mat. 24, 42. Pripravljen je pa le, kdor čisto vest ima ino v gnadi božji živi. Tudi malih grehov imamo svojo vest skuz zakrament svete pokore očistiti; zakaj: „Nič nečistiga v nebeško kraljestvo ne pojde.“ Skriv. razod. 21, 27. Pogosto je potreba k boži mizi pristopiti ino vredno prijeti presveto rešnje Telo. „Jaz sim kruh življenja, priča Kristus. Kdor zavživa moje meso ino pije mojo kerv, ima večno življenje, ino jaz ga bom obudil posledni dan.“ Jan. 6, 55. Oh zakaj ste vender toljko kesni, kristjani, k mizi nebeskiga kralja priti? Kaj ste tako merzle keršanske duše do svojiga Jezusa, ki vas pripravljen čaka ino vas k sebi želi? Studenci življenja (sveti zakramenti) vedno teko, vi pa žeje ino duhovske lakote vmirate. „Kaj pomaga človeku naj si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?“ Mat. 16, 26.

3. Hočemo kdaj per Očetu v nebesih doma veseli biti, ne smemo z praznimi rokami na dom priti, ampak skerbno *zaklade za nebesa naberati*. „Zberajte si zaklade v nebesih, kjer jih ne konča ne rija ne mol, ino kjer jih tatje ne izkoplejo ino ne vkradejo,“ Kristus opominja. Mat. 6, 20. Ti zakladi pa so *svete čednosti in dobre dela*. Vsak izdihlej ki ga zjutraj alj pa na večer iz serca storimo, vsako delo kteriga Bogú izročimo, vsak grizlejš kruha, clo kupica merzle vode, ktiro potrebnimu v imeni božjim podamo, je zhlahten, drag kamen za sveto nebo. Naj še toljko revno na tim sveti živimo,

bogati dobrih del lahko u večnost gremo na svoj tretji ino posleden dom. Tam bo nam dober Bog vse naše solze obrišal, tam za nas bolečine, ne žalovanja, ne vpitja ino tudi smerti ne bo. K Očetu bomo prišli, ino per njemu doma vekomaj prebivali. Tam bo naš tretji večni dom, ako ga srečno dosežemo.

III.

Pomislite bratje ino sestre moje, koliko sto let že na tim svetim kraji Bogú posvečena cerkev stoji, pravi živi Bog, sam Jezus Kristus iz ljubezni med nami prebiva ino nam svoje gnade deli. Kdo prešteje dobrote, ki nam jih Bog na tim svetim mestih daja? Koljko jezerov (tavžent) je že v tej hiši božji keršenih — poročenih — grehov odvezanih ino oveselenih. Koljko sto jezeram je dober Bog tukaj solze obrišal, vslišal njih prošnje mili glas, jim bolečine potolažil, jih za svoje otroke sprijel. V resnici je tukaj božje prebivaljše, naš dober Bog tukaj med nami prebiva, mi pa to tako slabo spoznamo! — Ne pozabimo de smo le popotniki na tim sveti; naš *pervi dom je le kratka ostaja* za nas. Ljubimo *svoj drugi dom* sveto hišo božjo, svojo domačo farno cerkvo; saj bojo skoraj naše kosti tukaj doma počivale, naše duše pa uživale, kar smo si zaslužili. Nar veči skerb pa za svoj *tretji dom, za nebesa* imajmo, de nam bo tamkaj večno izveličanje došlo. Amen.

XI. PRAZNIK VSIH SVETNIKOV.

Od občestva alj gmajne Svetnikov.

Branje iz skrivniga razodenja sv. Janeza apost. 7, 2 — 12.

„**W**esélimo se vsi v Gospodi, ki obhajamo častit praznik vsih Svetnikov, kateriga se veselijo angeli ino Sina božiga hvalijo“ — tako nas vabi ino kliče dones sveta mati katolíška cerkev svoje vérne otroke v začetki svete maše, naj bi pogledali iz te solzne doline u veselo deželo izvolenih Svetnikov

božjih, kjer se veselijo naši srečni bratje ino sestre, kateri so z znamenjam vére pred nami u večnost šli ino v Gospodi zaspali. Dones nam sveta mali katolška cerkev veli pomisliti veliko plačilo prijatlov božjih, ktiro tudi nas pripravleno čaka — veselje kteriga ni videlo človeško oko, ne uho slišalo, tudi ne serce občutilo, kteriga nebeškiga veselja nekoliko nam sv. apostol Janez v svojim skrivnim razodenji 7, 1 — 12. popiše, naj bi hiteli v srečno družbo nebeškiga veselja tudi mi.

I.

1. Neskončno vsmilen Bog hudobnim za pravičnih del tako dolgo prizanaša; ako bi pravičnih ne bilo, že dolgo bi bil svet pokončan. To nam sv. Janez v svoji prikazni priča rekoč: „*Tiste dni, ko sim bil na otoki Patmu vjet, sim videl štiri angele, duhove božje pravice, katiri imajo od Bogá oblast strahvati hudobne ljudi. Že so bili pripravljeni šibe jeze božje iztegniti, ino glej, jaz Janez sim videl drusiga angela božje prizaneslivosti od sončniga izhoda priti, kateri je imel znamnje oblasti živiga Bogá, ino je vpil z velikim glasam štirim angelam pravice božje, katerim je bila oblast dana zemlji ino morju škodvati, ter jim je rekel: Ne škodvajte zemlji ne morju, ne drevju, ne pokončajte sveta, dokler so pravični med krivičnimi na sveti, ino dokler ne zaznamnjamo, ne odločimo zvestih služavnikov našiga Bogá.*“ Tako vkaže Bog neskončno vsmilen ino prizanesliv tako rekoč nebeškim vojskam poterpeti, de se pšenica z ljuljko ne poruje ino ne pokonča. Oh čudo prizaneslivosti božje! Sreča naša de je še toľko pravičnih, boguljubih duš med nami! — Kteri pa so ki nosijo znamnje služavnikov božjih? Koljko število jih je?

2. Sv. Janez je slišal veliko število zaznamnjanih (izvolenih služavnikov božjih). *Sto štiri ino štirideset jezerov* (tavžent) to je silo veliko število, jih je bilo iz vsih narodov *Izraelskih otrok* alj ljudi. — Stari očak Jakob je imel dvanaajst sinov; ravno toľko je tudi bilo rodov Izraelskiga ljudstva, ki so obljubleno deželo posedli. Iz vsaciga rodu je videl sv. apostol *po dvanaajst tavžent zaznamvanih* služavnikov božjih. „*Verh tih sim pa tudi videl*, piše sv. Janez, *neizrečeno veliko trumo izvolenih, katirih prešletih mogoče ni, iz vsih narodov ino žlaht, iz vsih ljudstev ino jezikov* (tudi iz naših Slovincov kakor Nemcov). Vsak rod služavnike božje ima. —

Alj kaj se vam zdi, ali tudi mi to izveličansko znamenje imamo? — ga homo imeli kedar na sodbo pridemo? Prijeli smo ga per svetim kersti ino per sveti birmi, neizbrisivo znamenje božjih otrók; alj če to znamenje z pregrešnim djanjam zamažemo, svelo véro v djanji zatajimo, če po njej ne živimo, tudi nam Angel vsih angelov kakor sodnik poreče: „Resnično vam povém, jaz vas ne poznam.“ Oh kako strašno bi to bilo ne med število izvolenih priti!

3. Kje pa je videl sv. Janez brezštevیلno trumo izvolenih? *Pred tronam božjim, pred Jagnetam Jezusam so stali, ogerjeni v dolgo belo oblačilo svoje deviške nedolžnosti alj pa spokorne čistosti; ino so imeli palmove vejce, veselo znamenje premage ino nebeškiga miru, v svojih rokah.* — Oh pač veselo mora tam biti v nebeškem Jeruzalemi, na srečni gori Sion, kjer nobene noči, nobene zime, nobene vročine, nobene nadloge ni, tam kjer nobena solza ne teče.

4. Kaj pa tamkaj izvoleni delajo? Po besedah svetiga Janeza z velikim glasam Bogú čast ino hvalo pojo rekoč: *Čast našimu Bogú Očetu, kateri na troni svojiga veličastva sedi, pa tudi Jagnetu božjimu Sinu, ki je bil za nas darvan ino nam toljko veselje zaslužil.*

5. Vesela družba izvolenih pa ni sama v nebesih. Sv. Janez je videl, de so krog trona božiga vsi angeli stali, ino obdajali starašine (stare očake ino cerkvene učenike) ino pa štiri živali (to je štir svete evangeliste, ki imajo živali v svoje znamenja). *Vsi angeli so se z veselo trumo izvolenih sternali ino od velike časti pred božji tron popadali na svoje obraze, ter so molili Bogú rekoč: Amen! naj bo hvala ino slava (čast) za toljko modrost stvarjenja, zahvala pa tudi za toljko dobroto veselja, naj bo čast za toljko krepost ino moč Bogú, katero je svojim zvestim služavnikom dal, srečno hudo bije sveta premagati ino večno izveličanje doseči. Bogú našimu bodi čast od vekomaj do vekomaj. Amen.* Ta je srečen stan — to je veselo opravilo izvolenih prijatlov božjih, katerih častit spomin danes obhajamo. Oh kako čudežen je Bog v svojih Svetnikih. Ps. 67, 36., koljko češen po svojih zvestih služavnikah! Zato pa tudi Bog hoče de Svetnike častimo, ker se v počesnji svojih prijatlov tudi Bog časti. Hočemo v občestvi Svetnikov živeti ino kdaj v društvo izvolenih priti, imamo Svetnike na tim sveti častiti, kakor nas sveta inati katolíška cerkev uči.

II.

Sveta katolška cerkev je božji vert (ograd) na tim sveti, v katerim cveli mnogoterih svetih rož, uči sv. Avguštín. Božji Svetniki ino Svetnice so rože, ktire so med ternjam ino osetam izrastle. Od milosti božje obsjane, od ljubezni vsiga mogočniga Bogá ogrevane so se veselo povzdignile do svetih nebes, od kodar nam ljubeznivo kakor žlahtne rože z svojmi čednostmi dober duh dajajo ino nas za sebo vabijo. Oh prelepe nebeške rože, ki bojo vekomaj cvetle u verti svetiga raja! — Kdor pa lepe rože hvali, ktire po verti cveto, ino se njih veseli, on tudi vertnarja časti, ki tak lepe rože sadi ino poliva. Tako hvalimo tudi mi Bogá neskončno dobroga, kedar Svetnike, prijatle božje častimo po nauki svete matere katolške cerkve.

1. Sveta katolška cerkev zapoveduje v svetim Tridentinskim zbori (sej. 25) škofam ino drugim duhovskim pastirjam keršansko ljudstvo učiti, *de je dobro ino hasnovilo častiti Svetnike ino se njim priporočati*, zakaj oni per Bogú za nas prosijo. Kar nas sveta katolška cerkev uči, nam tudi lastno serce veli spoštovati *Marijo* vselej devico, blagoslovljeno (žegnano) med vsemi ženami, častiti *apostole* ino druge svete učeníke, kteri so vse zapustivši za Kristusam šli, ino nam božje kraljestvo prinesli; visoko hvaliti svete *marternike*, kteri so za sveto véro svojo kerv prelili ino nam nebeški zaklad svete vére prihranili. Že serce naše nam pravi hvaliti *serčne mladenče* ino *čiste device*, kteri so zapeliv svet ino nja dobrote toljko stanovito premagali; pa tudi *svete spokornike* ino *spokornice*, kteri so skuz ojstro pokoro nebeško kraljestvo dosegli, ino nam pot naravnali v srečen dom Očeta nebeškiga. — *Moliti Svetnikov ne smemo*; nar viši hvala ino čast gre le nar višimu Bogú. *Poštovati pa ino častiti Svetnike*, se njih svetih čednost ino njih sreče veseliti, njih hvaliti ino v njih srečno družbo želeti je naša dolžnost. „Mi častimo služavnike božje za to, ker se čast služavnikom skazana na Gospoda ino njih učenika ozira;“ uči sv. Hieronim. Saj tudi cesarske služavnike častimo, katerim cesar nekoljko oblasti da; ino kdor cesarske služavnike zaničuje, tudi cesarja, ki jih je poslal, ne spoštuje. Za to pobožen kralj David pravi: „Tvoje prijatele, o Bog, visoko častim; njih gospostvo je silo mogočno postalo.“ Ps. 138, 17.

3. Naj bi Svetnikov božjih ne pozabili ino njih vredno častili, nam sveta katolska cerkev veli *njih svete trupla, ostanke ino svetinje poštovati*; zakaj: „Trupla Svetnikov so v pokoji pokopane, njih imena pa živijo od roda.“ Sir. 44, 14. Trupla Svetnikov so bile prebivaljše svetih duš, so veliko prestale za božjo čast, ino bojo sodni dan častljivo vstale, ter v nebesih po tem večno življenje zavživale. „Tihe kosti svetih marternikov k izveličanju duš, kes (grevengo) obuditi ino pokoro storiti več primorejo kakor nauki ino opominvanje nar bolj učenih možev;“ pravi sv. Krizostom. Za to so véрни svetinje (ostanke Svetnikov) od nekdej v posebni časti imeli. *Sv. Ignac marternik*, on imeniten škof ino apostolski mož je bil v Rimi levam veržen ino raztergan; le malo kosti je njegoviga svetiga trupla ostalo; alj z veliko častjo so jih véрни pobrali ino kakor nar drajši reči so jih v mesto Antijohijo zanesli, zvesto zhranili ino častili. Kedar je *sv. škof ino marternik Polikarp* v mesti Smirna častito smert na germadi storil, niso nevérniki kristjanam svetiga trupla dati hotli rekoč, de bi kristjani Kristusa ne popustili ino Polikarpa molili. Kristjani so na to djali: „Ali ne vedo de nikolj nikar Kristusa zapustiti ne smemo, kateri je za nas terpel ino nas vse izveličal? Tudi družiga na mesti njega ne smemo častiti; marternike pa le v časti imamo kakor njegove učence ino posnemavce, ino jih po pravici pošujemo zavolj zvestobe, ktero so kralju ino gospôdu svojimu terdno deržali. Oteli smo ognju njega (svetiga Polikarpa) kosti, ki so nam dražje ko žlahtni kameni, ino jih varjemo na častitim kraji, na katerim se vsako leto zjидemo svetiga marternika god lepo obhajati.“ — Kakor so véрни ostanke Svetnikov v časti imeli, je tudi Bog po njih *brez števila čudežev storil*. Merlič, kteriga so v starim zakoni v pokopališe *Elizeja* preroka djali, je oživel, kakor hitro se je njegovih svetih kosti doteknil. IV. Kralj. 13, 21. V novim zakoni so *putne rule svetiga Pavla* na bolnike devali, de so ozdravili; ino clo *senca svetiga Petra* je betežnim pomagala. Djanje ap. 19, 12. Tako jih je veliko *per ostankih svetiga Štefana* perviga marternika svoje zdravje prijelo; kar sv. Avguštín priča. Per svetih truplah marternikov *Gervazja ino Protazja* je veliko revnih čudno pomoč dobilo, kakor sv. Ambrož piše, ino ko so v leti 1087 častite kosti *svetiga Nikolavža* iz meste Mire na jutrovim v Bari na Laškim prenesli, je bilo njegovo sveto truplo toljko

čudežev studenci, de so svetiga Nikolavža čudodelca imenovali. Poglejte, kako čuden je Bog v svojih svetih! — Bodi Bog hvalen. Ps. 67. 36.

3. V *Svetnikov* častitliv spomin nam naša sveta véra tudi njih *podobe imeti ino častiti da*, se jim odkriti, nekoliko prikloniti ino pred njimi sveče prižgati na, naj bi se bolj živo božjih prijatlev spomnili, kakor nam jih podobe kažejo, ino se z njimi v duhi združili. „Podobe božje ino Svetnikov bile so od nekdej bukve za ljudstvo, katire so ljudem božje skrivnosti ino pa čednosti Svetnikov kazale, ki jih posnemati imamo.“ Sv. Gregor. Našo častenje pa ne gre kamenu ne lesu, iz kateriga se podoba naredi, tudi ne pertu, na katerim podoba stoji, temuč le Bogú ino božjim Svetnikom katire nam podoba kaže, kar si naj vsak kristjan dobro zapomni, de se v pravi véri zoper prvo zapoved božjo ne pregreši.

oli Sv. Vincenc Pavlan je svoje dni dva krivoverca v sveto katolško cerkev sprijemal, katirma se tudi tretji pridruži. Preden sveto véro očitno spoznajo, sv. Vincenc posledniga vpraša, jeli je še nje prava ino resnična misel se v družbo svete katolške cerkve poverniti? „Samo eno me še moti,“ on odgovori, ter na borno podobo Matere božje pokaže rekoč: „V taki slabi podobi, mislim, kaka posebna moč ne more biti.“ Sv. Vincenc mu odgovori: „V podobi veči moči ne more biti, kakor ji Bog da, ko nekdej Mojzesovi palici z katiro je čudeže delal; to per nas vsak otrok povedati zna.“ Na ravnost nekiga otroka zakliče ino popraša, kaj imamo od podob Svetnikov vervati? Lepo razumno otrok odgovori: „Dobro je take podobe imeti ino jih častiti, ne za kamena alj lesu del iz kateriga so stercene, ampak za to ker nam Jezusa našiga Izveličarja, Marijo ino druge Svetnike božje kažejo, kteri so svet premagali, ter nam velijo po svojih podobah se njih vére deržati ino ravnati po njih izgledih.“ Lep odgovor otroka podučí krivoverca, ino on se očitno v pravo véro svojih očetov poverne.

Ne mislimo, de bi *podoba Matere božje v Marije Celi* alj pa na *svetih Višarjah* kako veči moč sama ob sebi imela kakor njo v naši cerkvi ima; le kraj, kateriga si je Bog izvolil ljudem posebne gnade dajat, veči pobožnost ino zaupanje obudi, po katerim Bog človeka prošnje vsliši ino mu tudi po čudeži pogosto pomaga, na prošno Marije ino drugih

Svetnikov, kateri se na takih posebnih krajih časte. „Vsak dober dar pa le od Bogá pride, od Očeta luči.“ Jak. 1. 17.

Podobe Svetnikov vredno počastit se jim spodobno *odkrijmo alj priklonimo*, počastimo Svetnika alj Svetnico, katiro nam podoba kaže, ino se priporočimo, naj za nas Bogá prosí. Alj *podobe imajo biti v to čast odločene ino blagoslovljene*. Podobe neznano narejene od kacíga kazimojstra, bridke martre (razpela) z razdrapanmi rokami so Kristusu ino Svetnikam v nečast, ino kristjanam kateri jih popraviti ne dajo, v sramoto. Svele reči naj bojo čedne!

4. Se spomniti ljubih Svetnikov božjih imamo *njih svele imena*, naj bi njih svele čednosti posnemali ino se njih prošni priporočali. V starih časih je bila navada sinu ime očeta dati; za to so hotli tudi *Janeza kerstnika* po očeti *Cahurija* imenovati. Je gospod svojimu hlapcu kako posebno službo izročil, mu je tudi dal posebno ime, kakor *Kristus svetimu Petru*. Imenitniga gospoda ime prevzeti je bila velika čast. Tako je *sv. Pavl* od imenitniga deželskiga oblastnika Sergia Pavla ime prevzel, ker mu je bilo poprej le Savl ime. Djanj. ap. 13. 7 – 9. Kako malo čast pa mi slabi kristjani Svetnikam, svojim patronam storimo, katerih ime nosimo, njih čednosti pa ne posnemamo! *Anton*, ki tak posvetno ino razberzdano živiš, dokler je tvoj patron *sv. Anton* pušavnik toljko oistro ino sveto živel, ali veš kaj on tebi veli? Alj opusti moje ime, alj se pa nosi de boš Antona vreden. *Neža* ti razpušena deklica, kako se zlobiš imeti toljke svetnice *svele Neže* prelepo ime, klira je raj trinajst let stara svojo kerv prelila kakor bi bila divišvo ino pa sveto véro zgubila. — Vsak stan v nebesih svoje Svetnike ino Svetnice ima; svojiga stanu Svetnikov imena mormio sebi ino svojim izvoliti. Svetnike bozje slabo v časti ima, kdor sebi alj svojim *neznane imena per svetim kersti alj per birmi* daja. Ako Svetnika ne poznaš, tudi njegovih svetih čednost posnemati ne veš.

5. *Svetnikam se imamo pa tudi priporočati* naj bi per Bogú za nas prosili, nam zadobili kar vslíšani biti nismo vredni. Alj kako slaboumno, krivóvrno se veliko kristjanov Svetnikam priporoča! Ti se Mariji ino drugim Svetnikam vsak dan priporočeš. Bogá, odrešenika ino izveličarja svojiga Jezusa Kristusa pa clo pozabiš? Ali ne veš de je On prvi, ino de Svetniki tebi pomagati ne morjo, če Bog ne da? „Ne nam, o Gospod, ne nam, ampak svojimu imenu daj čast,

Ps. 113, 9., tako Svetniki kličejo, ino sveta katolška cerkev nas v *litanijah* moliti uči: Sveta Trojica vsmili se nas! Sveta Marija prosi za nas! Vsi Svetniki ino Svetnice božje prosite za nas! Le Bog je vsemogočen ki nam vse da; Svetniki nam pa le izprosijo od Bogá, ker so prijatelji božji ino tudi naši. — Ti prineseš *svetimu Antonu* kako mlado živinče (čunčko) v dar, naj bi tvoje svinje varval, najimeš sveto mašo *svetimu Lenartu* naj bi tvoja govedina zdrava bila, na *svojo boleno dušo pa clo pozabiš*, na svoje razujzdane otroke pa še ne spomniš! Res de je vse v božjih rokah, naša živina kakor drugo blago; alj skerb za dušo mora prva biti, po tem še le za telo ino drugo posvetno blago. „Jiši ino prosi narprej za božje kralstvo ino njega pravico; vse drugo bo ti naverženo.“ Mat. 6, 33. Priporočaj tudi svojiga mladiga sina *svetimu Alojzju*, *sveti Neži* svojo še nedolžno hčerko, *svetimu Avguštinu* svojiga razpušeniga sina, *sveti Mariji Mugdalení* svojo zgubleno hčero, naj de prosi per Bogú za-nj v dušnih potrebah, tako boš Svetnike vredno častil; oni bojo za te prosili, ino dober Bog bo po njih prošnjah tebi ino tvojim obilno dobrot za dušo ino telo delil. Tako molimo Bogá ino častimo Svetnike, kateri v nebesih krog božiga sedeža stojijo v nebeški lepoli srečni ino veseli. Sam Bog se v svojih Svetnikih časti, kakor se sonce u vsaki svetli kaplici vtrinja. Tako v občestvi (gmajni) Svetnikov živimo, v kersanski ljubezni ki tudi po smerti ne mine, veselo sklenjeni, tako si delimo v občestvi Svetnikov duhovske dobrote.

III.

Lep božji vert je sveta katolška cerkev na tim sveti; Jezus Kristus ga je zasadil skuz svoje nauke, bridko terpljenje ino grenko smert. Sv. Duh ga poliva ino rosi z svojimi gnadami, ino mi pravovérni kristjani smo toljko srečni, de v tim božjim verti rastemo. Alj kakor rože med *ternjam* živijo tudi v sveti cerkvi pravični med hudobnimi. Nebeški vertnar vseskoz pride, on Gospod življenja ino smerti, pobere zdaj eno rožo, zdaj tern iz svojiga verta, presadi zlahtne rože iz te revne zemlje v svet raj, verže ternje v peklenski ogenj. Veliko jih je tudi preteklo leto preselil naših rajnih znancov ino prijatlov, kateri so še lani med nami častit praznik vsih Svetcov obhajali. Ni jih zdaj med nami; stopili so iz občestva

(verniga društva) živih v občestvo (gmajno) rajnih (pokojnih). Hitro On zopet pride, ino bo preselil tudi nas. Alj kakov bo z nami? Ali nas bo kakor gerdo ternje iz svojiga verta posekal ino vergel v peklenški brezden, alj nas presadil ko žlahtne rože med svoje Svetnike v sveto nebo? — Oh vi izvoleni božji Svetniki, vi prebivavci svetih nebes, srečni bratji ino sestre naše, katerih častito godovno dones veselo obhajamo, podajte nam svoje roke, v srečno deželo za sebo potegajte nas! Izprosite nam božjo vsmilenje ino pomoč po vaših stopinjah hoditi ino srečno priti u vašo veselo družino. Amen.

XII. SPOMIN VSIH VERNIH MERTVIH.

DRUZIGA LISTOPADA.

Dolžnosti do mertvih.

Branje iz I. lista sv. Pavla ap. do Korinčanov. 15, 51 — 57.

Kako hitro se nam veselje v žalost, radost v jok premeni! — Hitrejši ko voda po reki odteče, bolj naglo ko ptica pod nebam leti, hitejo naši dnevi h kraju; skoraj bo konec naših dni, kakor se je našim rajnim (pokojnim) zgodilo, katerih svet spomin danes obhajamo. — Žalosten bi bil spomin naših mertvih, ako bi ga dvojim nauk naše svete vére ne oveselil: prvi nauk de bojo rajni sodni dan zopet vstali, kar nam sveti Pavl v svojim I. listi na Korinčane 15, 51 — 57. priča, kakor smo dones brali. Drugi nauk je de vernim dušam, ki še terpijo, lahko pomagamo, česar nas sveta katolška cerkev posebno danes opomina.

I.

1. Ali še kaj pomniš *sin* kako si se milo jokal, kedar si svojimu rajnimu očetu oči zatisnil? Še kaj veš *hčera* kako si solze prelivala, ko so tvojo rajno mater v trugo devali? Ali se še kaj spomniš *žena* koljko žalost si vganjajala, kedar

so tvojiga rajniga od hiše nesli? — Zakaj so vsehnile naše solze, ki so za pokojnim (mrtvimi) tako obilno tekle? Naše svete vére vesel nauk de naši rajni še živijo, de tudi trupla pokojnih le v njivi božji zorijo za prihodno vstajenje k večnemu življenju, nam polazi našo žalost, po besedah svetiga Pavla ki piše: „*Bralje! glejte veselo skrivnost svete vére vam povem, katire še poprej kakor neverniki niste vedeli. Vsi bomo sicer od mrtvih vstali, pa veličastno spremenjeni ne bomo vsi, temuč po naši pripravi ino zaslužnji. Meso ino kerv našiga slabiga trupla nista za nebeško večno življenje; morda se poprej v prah premeniti ino prezoriti za novo nebeško življenje.* — Kako veselo bo vstajanje od mrtvih, pa tudi čudno!

2. Miljoni milijonov mrtvih po vsih deželah ino krajih sveta na suhim ino v globočinah morja počivajo. Kdo jih bo sklical — kdo obudil — kdaj skup spravil? „*Naglo kakor bi z očmi trenil, kakor vojske na trobente posleden glas hitro po konci planejo, se bo vstajanje zgodilo, uči sv. Pavl. Trobenta vsemogočnosti božje bo zabučala, ino mrtvi bojo nestrohlivi vstali, ino mi se bomo častito premcnili, ako smo pravično živeli. Dobili bomo veličastno teló kakor je bilo Kristusovo po vstajenji. zakaj strohlivo truplo mora obleči nestrohlivost, ino kar je vmertliviga na človeki mora obleči nevmerjočnost.*“ — Dali so naši rajni slabo truplo, svojo lažno suknjo zemli, ko smo jih pokopali; dali njo bomo tudi mi. Prijeli bojo nevmerljivo teló, ki bo vekoma ostalo; prijeli ga bomo ob vstajanji tudi mi. Bog! de bi le častito bilo.

3. Smert je kazen (štrafa) greha, žalostna zmaga človeškiga rodu po prvim grehi starišev. Vstajanje mrtvih je zasluženje Jezusa, smerti častita premaga od katire prerok Izaija govori. To prerokvanje se bo dopolnilo, *kedar bo to vmertlivo truplo nevmerjočnost per vstajanji obleklo, takrat se bojo spolnile besede prerokvanja: Požerla je smert, premagana; nihče več vmertl ne bo. Veselo bojo pravični smert vprašali: „Smert! kde je tvoje premaganje?“* Na sveti si ti premagala ino vse pokosila; ali še zdaj kaj premoreš? — Ne več. Kakor se voši želo izterga de več pikniti ne more, tako je vzeta tudi smerti oblast. „*Smert pové, kje je tvoje želo, de bi nas piknila?*“ Po vstajenji nas smert ne bo več lovila; vse poprejno bo minulo.

4. Ko sta Adam ino Eva grešila, sta želo smerti v človečki rod zasadila; ino huje ko se postava božja prelomi, veči moč skuz greh tudi smert ima. Za to pravi sveti Pavl: „*Želo smerti je greh, moč greha pa je postava* (stariga zakona). Kristus je greh premagal ino tudi smerti oblast vzel. Tudi nam je pomoč zaslužil, posvečjočo gnado božjo, de lahko zdaj greh, ob vstajanji pa tudi smert premagamo. Za to veli sv. Pavl: „*Bogi bodi hvula kateri nam je premaganje greha ino smerti dal skuz Jezusa Kristusa Gospoda našiga.*“ Oh kdo bi ne hvalil toljko dobriga, toljko vsmileniga Bogá, kateri nas ni le skuz svojiga edinorojeniga Sina večniga pogubljenja odrešil, temuč nam bo tudi moč dal od mrtvih vstati ino vekomaj živeti. — Dokler pa mrtvi prihodniga vstajenja čakajo, mi živi pozabiti ne smemo kaj smo mrtvim storili dolžni.

III.

1. Mnogoter se v življenji z vicami tolaži rekoč: *če te u vice priden, če ravno do sodniga dneva terpim, bom saj enkrat rešen ino izveličan.* Na to svojo tolažbo pa pokoro odlaga. se malih grehov ne varje, poboljšati se zamudi, ino smert ga prenagli. Ol žalostna, nesrečna ino goljufna taka tolažba! *Vice so kraj če ravno časnih, render strašnih kazn* (štrafing), *v katerih duše, če ravno v gnadi božji pomerle,* pa se še imajo malih madežev očistiti alj pa zasluženih pokoril božji ostri praviči doplačat, *tako dolgo terpijo, dokler se ne očistijo,* zakaj: Nič nečistiga v nebeško kraljestvo ne more. Skriv. razod. 21, 27. „Povem ti, govori Kristus, ne pojdeš vunkaj od undod dokler ne plačaš posledniga vinarja.“ Mat. 5, 26. — Vernih duš goreča želja skoraj pred obličje božje priti, jih hujši od živiga ognja peče; vest njih boli de se niso v življenji dovolj spokorile, dokler jim je tak lahko bilo svoje dolge popraviti. Med terplenjam pekla ino vic drugiga razločka ni po nauki cerkvenih učitelov, kakor de ogenj vic le časno, terplenje pekla pa večno ostane. Po tim pravi sv. Magdalena od Pacis: „Rajši si vse nadloge ino težave, kar jih na sveti je, izprosimo vse žive dni terpeti, kakor samo eno uro u vicah ostati.“

Zdaj pa pomisli ino poglej dragi sin, ljuba hčer! *v tih velikih, neizrečenih mukah* (martrah) *terpijo morebiti tvoj*

rajni oče, tvoja mati, ino kličejo v tvojo pomoč; ti še pa rajnih toljko slabo, merzlo alj pa clo ne spomniš! — Tvoj rajni mož, tvoja pokojna žena u vicah zdihuje ino tvojiga vsmilenja čaka; ti se pa ne zmeniš za rajne več? — Tvoji dobrotniki ino prijatli, znanci ino prijateli tvoji, ki ste si toljko dobri bili, vpijejo u vicah kakor svoje dni revni Job: „Vsmilite se mene, vsmilite se mene saj vi prijateli moji; roka Gospodova me je zadela;“ ti jih pa ne pomniš več? — Z kako mero mi mertvim merimo, se bo merilo v kratkim tudi nam.

2. *Kako pa je mogoče dušam u vicah pomagati? Lehko zdaj dokler smo na tim sveti. Dušam u vicah je noč za terpeti, storiti dobriga jim ni moč; nam je še dan dobro delati ino njim v odrešenje obrniti. Duše mertvih so na božji pravici, nam še sonce milosti sije; vse dobre dela milosti lahko dušam u vicah v pomoč obrnemo; Oče nebeški poželi, naj bi se tudi za grobam ljubili ino si iz ljubezni v nebesa pomagali. — Hočes vernim dušam pomagati, popravi za njimi krivico, ktiro niso oni zamogli pred smertjo poravnati. Oče se je zadolžil, pa ni poplačati imel; plačaj sin za rajnim koljkor premoreš. Mati je v jezi z sosedo živela, je na smertni posteli po njo poslala, pa nje ni včakala; jidi hčera ti ino v imeni rajne matere za zamero sosedo poprosi. Tvoji stari predniki so si lahko kaj po krivici osvojili ino tebi krivičniga blaga zapustili; ne odlagaj krivico popraviti ino za rajne vbogajime dajati. Tvoji stariši ino dobrotniki, ki so tebi vse zapustili, so večkrat misel imeli kako dobro delo za vboge alj pa za cerkve storiti, kako obletnico (štiftengo) vstaviti; naj se tebi ne mili za njimi storiti, kar so oni odložili, pa zamudili. — Popravljaj skerbno tudi sam na sebi, kar so ti tvoji stariši, vučeniki ino rediteli pregledali ino se tvojih grehov deležni storili. Dokler ti pregrešno živiš, morebit' oni za te terpijo.*

3. *Hočemo rajnim pomagati, molitve za mertve opravljajmo. „Sveta ino izveličanska misel je za mertve moliti, naj bi svojih grehov rešeni bili.“ II. Mak. 12, 46. Za to je v starim zakoni hraber ino bogaboječ Izraelski vajvoda Judaž Makabej dvanajst jezar (tavžent) drahm srebra za rajne vojšake ki so na vojski smert storili, nabral ino v Jeruzalem poslal, naj bi se za rajne daritve opravljale. „Molite en za drugiga, veli sv. Jakob 5, 16., de bote ohranjeni; zakaj veliko*

velja molitev pravičniga“ (kakor za žive, gotovo tudi za mertve). Hočeš vérnim dušam u vicah pomagati, *daruj za nje svete maše*; jih nimaš začem najeti, pa svete maše sliši vernim dušam v namen; ino če tudi v cerkev ne vtegneš, se lahko na polji alj doma nekervave daritve z dobrim namenam deležen storiš ino za verne duše izročiš. Tako so od nekdanj pravovérni kristjani storili ino od nekdanj per sveti maši *po povzdigvanji tudi za mertve spomin* storili kakor storijo mašnik rekoč: „Spomni se tudi, o Gospod! služavnikov svojih ino služavnic, ki so z znamnjam vére pred nami (u večnost) šli ino počivajo v spanji pokoja.“ Za to je *sveta Monika* posledno uro svoje le za to prosila, naj se nje na altarji per sveti maši spomnijo.

4. Vérnim dušam v pomoč se tudi *pustimo ino vbogajime dajajmo*. „Dobre dela so vsim živim prijetne, pravi sv. Duh, pa tudi mertvim jih ne odreci.“ Sirah. 7, 37. Imeli so nekdanji kristjani šego na pokopališe rajnih živež postavljati za vboge, ino še zdaj po enih krajih vbogim delijo, kedar za rajnimi obletnice obhajajo. Nar boljše pa je za vboge oskerbnikam vbožnije dati, naj vbogim za potrebo delijo, de se iz darov strati ne delajo. Kar tako vbogajime daš, vérnim dušam podeliš; vboge na njih mesti imaš. — Oh koljkokrat je moral tvoj rajni oče svojim ustam pritergati, de je tebe oskerbel — koljko noči prebedeti tvoja pokojna mati, de je tebe izkojila (izredila); tebi pa bi preteško hodilo sebi kaj pritergati ino za rajne vbogajime dati, kake molitve opraviti, se odpustkov vdeležiti ino vérnim dušam izporočiti! Ljubezn božja prepusti tako rekoč svoje zaklade naši ljubezni, naj bi jih tudi mertvim delili, ki še kake pomoči potrebujejo, naj bi skuz to ljubezn med nami živa ino večna ostala. — Kje bi bil toljko nehvaležn sin, kateri bi vedel de njegov oče v hudi ječi zdihuje, ino bi si ne prizadel koljkor premogel očeta rešiti? Kde bi se najdla toljko gerda hčer, ki bi krez hribe ino doline ne dirjala svoji ljubi materi postreči u velikih težavah? Ravno to storimo vérnim dušam tudi mi, kakor nas sveta mati katolška cerkev uči ino posebno dones opomina. Trid. zbor. sej. 25.

III.

Kedar pa za vérne duše u vicah skerbimo, *sami sebe pozabiti ne smemo*. „Vsmilite se nas, vsmilite se pa tudi vas, Apost. Hrana. III. Del.

kličejo duše rajnih. Kakor dones mrtvi mi — bote skoraj tudi vi u vicah neizrečeno terpeli, ako se na tim sveti vredno ne spokorite. *Varjle se tudi malih grehov*, ino slabih navad pred smertjo odvadite se; na božji pravici bote od vsake prazne besede odgovor dajali — tudi za male grehe strašno terpeli. — Vsmiljte se nas, pa tudi vas ino *plačujte časne kazni* (štrafe) dokler živite; veliko ložej se je zdaj pokoriti, kakor u vicah terpeti. *V prvih časih so se kristjani vse svoje žive dni pokorili*, so na terdi zemli ležali, ob merzli vodi ino ob suhim kruhi cele dni, tedne ino leta živeli, so nar ojestrej pokoro delali, naj bi se svojih še tako majhnih pregreškov očistili ino spokorili, ne pa u vicah terpeli; zdaj pa le vse na uni svet odlagamo. Kako abotno je to! „Tukaj reži, tukaj žgi, le tamkaj prizanesi!“ tako je sv. Avguštin Bogá prosil; naj bi tudi mi tako storili. „Pokorimo se tukaj, de ne boimo po smerti pokorjeni.“ — Vsmiljte se nas, pa tudi vas, ino *si delajte prijatle* dokler je čas, nam pravijo duše rajnih. Naši prijateli ino prijatelce nam bojo u večnosti posebno verne duše, ako jim pred božje obličje pomagamo. Kedar bomo neznano pot v dolgo večnost nastopili, ino nas posvetnih prijatlov noben spremil ne bo, nam bodo one na proti prišle, za nas prosile ino nas k Očetu spremile. — Bog daj vsim vérnim mrtvim večen mir ino pokoj, ino večna luč jim naj sveti. Naj počivajo v miri. Amen.

ČUDNA VEČERJA ZA NAVERŽEK.

Lepa dežela je ino v deželi stara navada, de gospodarji svojim sosedam vsako nedelo ino zapovedan praznik večerjo napravijo. Sosedje srenje pridejo, se krog mize vsedejo alj pa tudi vstopijo, ino gospodar začne na mizo nositi dobre vina ino sladke jedi po svojim premoženji. Gosti križam roke derže nadevano mizo gledajo, sodijo vino ali dobro diši, ali je živež skerbno kuhan, ali je kruh prave peke, juha zadosti slana ino sočiva dovolj zabelena? Malokdo se večerje dotekne, redke je ki bi zajel ino postreženih jedil zavžil. Veliko ljudi le drugim želi, kar se pred nje položi. „Te hrane (špiže) je moja soseda potrebna — ta hren bi bil za mojga sovražnika ravno prav; škoda de ni tiga alj une tukaj.“ Tako sami per sebi pravijo, več na druge kakor sami na sebe mislijo dokler je večerja pri kraji. Gospodar iz mize pobere, ino vsa srenja se razide; huje lačen kakor pride gre vsak na svoj dom. Grede eni večerjo hvalijo ino dobriga gospoda častijo, ki jim je tako večerjo napravil, drugi pa slabo sodijo. Enim je bilo vse preslano, drugim jedi preosladkane, tretjim je bila večerja predolga, bili bi radi hitro doma. Vsakimu gospodar težko vstreže, ino vsim ne dopade nikolj, ker jih je malo, kateri bi večerje okusili. Po tem se pa tudi slabo redijo; per polni mizi so ljudje medli (kumerni) ino nevečni kakor pozimske muhe; lahko jih vsaka sapa omahne. Vbogi, pa tudi čudni taki ljudje!

Prijatelj! bi meni vedel povedati, kde je taka dežela? Kaj velja če ni ravno per nas? Ali poznaš kaj takih ljudi, kateri hrano poprej obsodijo kakor njo prav okusijo? Nikar de bi bil tudi ti kdo takih ljudi! — Kje pa je večerja?

„Neki človek je napravil veliko večerjo, pravi Kristus, ino jih je veliko povabil.“ Luk. 14, 16. Večerja je naša sveta véra, nje hrana je izveličanski nauk; pridege so duhovske jedila kristjanam na mizo položene od namestnikov božjih. Naj jih pišejo alj pa rečejo, vsim nikdar vstregli ne bojo. —

Nar veči žalost je pa ta, de si božjih naukov malokdo prav k sercu vzame, naj bojo pisani v bukvah alj govorjeni v cerkvah. „Za to je med nami veliko slabih, bolnih ino jih veliko spi.“ I. Kor. 11, 30.

Položil sim tudi jaz dušne hrane za vse nedele ino praznike svete na mizo naše matere katolške cerkve, spisal za eno leto po berilah svetiga evangelja *Evangeljsko Hrano*, za drugo leto pa po berilah iz apostolskiga djanja, iz listov apostelnov in drugih bukv *Apostolsko Hrano* potrebnih naukov, ter sim ljubim Slovincam prav po domače željel postreči. Ne za hvalo, ne za grajo (tadel), ampak k veči božji časti ino dušam v izveličanje naj bo moja slaba postrežba. „Ne kdor sadi, ne kdor poliva je kaj, ampak Bog kateri rast daja.“ I. Kor. 3, 7.

Kraljeva miza je pogernjena, velika večerja za vse pripravljena per Očetu v nebesih. Tamkaj bodo sedeli vekomaj srečni ino veseli kateri božjo besedo poslušajo ino tajisto ohranijo. Luk. 11, 28.

